

hlasy

Z DOMOVA A MISÍÍ

6

Hlasy z domova a misií
vydáva SVD Nitra
ročník šesťdesiaty siedmy,
jún 2023|1,00 EUR

Foto: Piotr Handziuk SVD

KRÁČAME S BOŽÍM SLOVOM – 100 ROKOV SVD NA SLOVENSKU A V ČESKU 1923 – 2023

Mesiac úcty k Božskému Srdcu

Bolo to 27. decembra 1673, keď sa rehoľnej sestre z rádu Navštívenia Panny Márie, Margita Mária Alacoque, zjavilo Božské Srdce. Práve kľačala pred Najsvätejšou sviatosťou oltárnou, keď vo svojej mystickej skúsenosti dostala milosť vidieť Najsvätejšie Srdce Ježišovo, prebodnuté, ovinuté trními a ozdobené krížom. „Povedal mi, že táto nevďačnosť ho bolí viac, než to, čo vytrpel pri svojom umučení,“ zaznieva od sv. Margity Márie v jej svedectve. Cieľom tohto úvodníku je povzbudiť nás k vďačnosti za lásku, dobrodenia a milosti, ktorými nás Boh na našej ceste života zahŕňa.

Srdce na dlani

Práve mesiac jún je vyhradený úcte Božskému Srdcu, ktoré pripomína Ježišovu lásku voči nám. Mnohí, ktorí túto realitu lásky spoznali, sa pokúsili o jej stvárnenie. Napríklad maliar Pompeo Batoni namaloval svoj známy obraz Božského Srdca, ktorý je možné navštíviť v jednej z kaplniek chrámu del Gesù v Ríme. Okrem toho, že na obraze je Najsvätejšie Srdce vyobrazené tak, ako ho opísala sv. Margita Mária pri svojom prvom zjavení, obraz zaujme tým, že Ježiš drží svoje srdce v ruke a budí dojem, že ho núka ako svoj dar prichádzajúcemu človeku.

Keď si Božia láska nájde človeka

Pred tristo päťdesiatimi rokmi sa poslanstvo o Božskom Srdci plnom lásky voči človeku stalo revolúciou. Síce poslanstvo o Božej láske nebolo ničím novým, ale vnieslo to do nábožností ľudí vrúcnosť a citové prebudenie. Úcta k Božskému Srdcu privádzala ľudí k sviatostiam, modlitbe a horlivosti v čnostnom živote. Každý vo svojich

pobožnostiach skúšal sa zahriať v plameňoch, ktoré vychádzajú z Božieho Srdca.

O dvesto rokov neskôr v Cirkvi už úcta k Ježišovmu srdcu bola udomácnená. Stretol sa s ňou aj sv. Arnold Janssen. Je ťažké predstaviť si matematiku so silným racionálnym uvažovaním a nemeckou dôslednosťou, ako sa citovo unáša emóciami. Jeho úcta k Srdcu Ježišovmu, ktorú aj on veľmi rozširoval, nevyhnutne musela prejsť silnou skúškou rozumu. Práve tu – v Ježišovom srdci – sv. Arnold našiel odpoveď na otázku, ktorá dlho zaneprázdňovala jeho myseľ: Čo s pohanmi a nekatolíckmi?

Práve cez zjavenie Božského Srdca pochopil, že Ježišovo srdce je veľké a že v jeho srdci je dost miesta pre každého človeka zeme. A ak Ježišovi záleží aj na človeku na tom najvzdialenejšom kúte sveta, prečo nespraviť všetko preto, aby tento Ježišov záujem o nich, sa týmto ľuďom sprostredkoval?

Arnold Janssen takto našiel vo svojom živote aj spôsob, ako sa k úcte k Božskému Srdcu postaviť. Postavil sa do jeho služieb. Ešte za svojho života poslal do misií stovky misionárov. Aby

láska, ktorú Boh prechováva vo svojom srdci, mohla byť spoznávaná.

Ježišovo srdce v našich srdciach

Až dodnes, niekoľkokrát denne sa v misijných domoch Arnoldovej rodiny po celom svete modlí niekoľko tisíc kňazov, bratov a rehoľných sestier modlí modlitbu sv. Arnolda Janssen: Nech žije srdce Ježišovo v našich srdciach i v srdciach všetkých ľudí. To by mohla byť zároveň aj odpoveď na otázku, čo môže úcta k Božskému Srdcu povedať nám dnes? V tejto modlitbe sa modlíme za seba i všetkých ľudí. Aby sme konali tak ako Ježiš, ktorý nosí vo svojom Srdci všetkých a miluje všetkých – svojich priateľov i nepriateľov. Tak by sme aj my, ak žije Ježišovo srdce v našich srdciach, mali milovať všetkých: priateľov i neprajníkov bez rozdielu. Mesiac jún sa tak pre nás môže stať školou, v ktorej naplnení vďačnosťou za Božiu lásku, preskúmame aj tie naše srdcia, či je v nich miesto pre každého človeka. Veď ako sa do Ježišovho srdca zmestí každý človek, tak by sa mal aj do našich srdc. Dobré vieme, náš Boh je náročný v láske. My sme sa rozhodli nasledovať ho. Preto túžime, aby Jeho srdce žilo v našich srdciach i v srdciach všetkých ľudí, aj keby to malo byť náročné. ~

Obsah

- 4 | Trojica
- 6 | Vedenia slovenskej provincie verbistov sa ujal P. Vaňuš SVD
- 8 | Udalosti
- 11 | Na Slovensku sa im páči čistý vzduch a pokojná krajina

- 14 | Zhodnotenie apoštolskej cesty pápeža Františka do Maďarska
- 16 | Pápež a patriarcha Tawadros: Napriek rozdielom nás spája Kristova láska
- 18 | Kde sa nachádza jedna sestra SSpS, tam je prítomna celá kongregácia SSpS!
- 20 | Hojenie zranených vzťahov
Kniha na pokračovanie: časť .
- 22 | 100 rokov od narodenia pátra Poljaka, misionára v Angole
- 24 | Arnold Janssen a jeho úcta k Božskému Srdcu

Hlasy z domova a misíí vydáva:

Spoločnosť Božieho Slova,
Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra
Šéfredaktor: P. Martin Štefanec SVD;
Redaktori: P. Ján Halama SVD, P. Peter Kubík SVD,
P. Martin Madassery SVD; P. Tomáš Gerboc SVD;
Jazyková úprava: Ivana Holotňáková;
Grafická úprava: Juraj Vontorčík – SON;
Vytlačili: Polygrafia Gutenberg, s.r.o., Banská Bystrica;
Objedn. zasielajte na adresu red.: „Časopisy“, Spoločnosť Božieho Slova, Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra; Tel.: 037/ 776 94 29,
ISSN 1337-4842, EV 3324/09
Periodicita vydávania: mesačník
IČO vydavateľa: IČO 00 586 757
Webová stránka: www.verbisti.sk, e-mail: hlasy@svd.sk

„Pred svetlom Slova
a Duchom milosti nech ustúpi
temnosť hriechu a noc nevery,
a nech žije Srdce Ježišovo
v srdciach všetkých ľudí! Amen.“

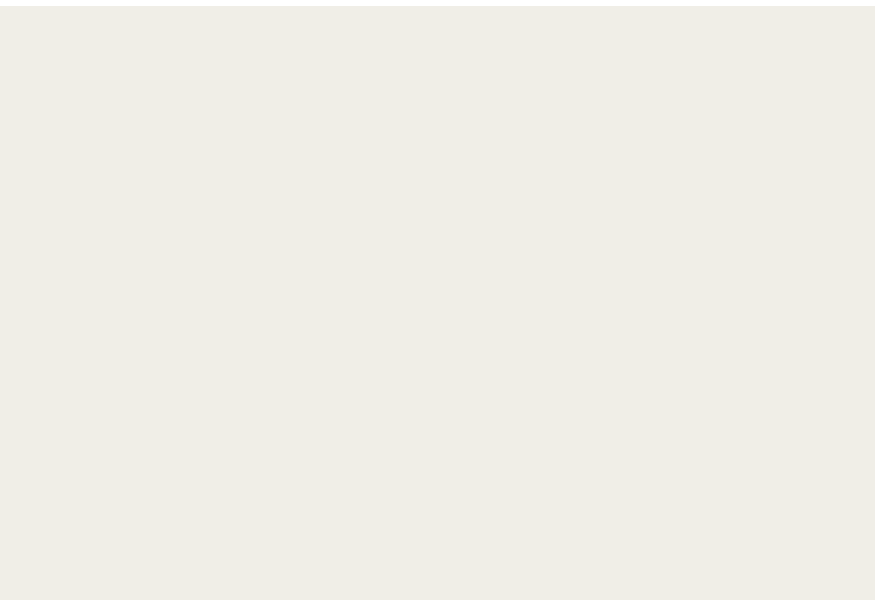
Arnold Janssen

▲ Kardinál Souraphiel: Mier sa musí dostať do srdc ľudí

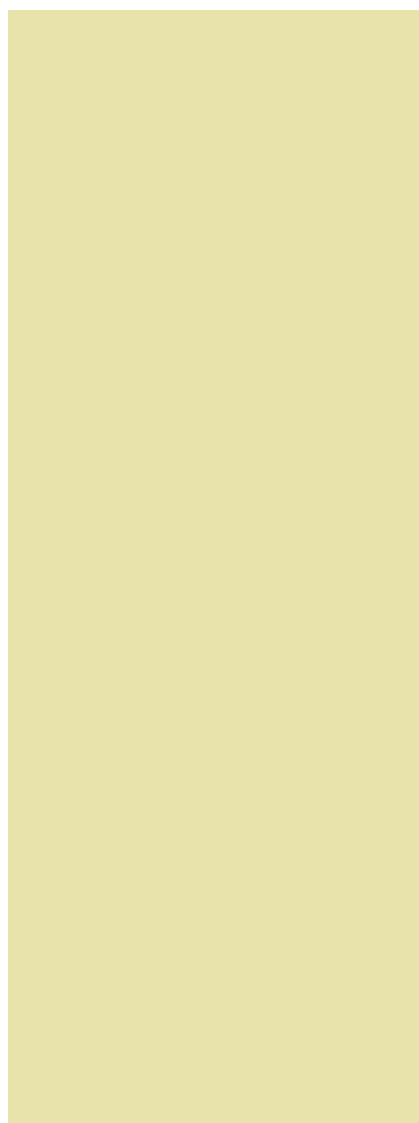
Etiópia a celý africký kontinent čelia mnohým výzvam, na ktoré Cirkev hľadá odpovede, uviedol kardinál Berhaneyesus Souraphiel, katolícky arcibiskup z Addis Abeby. V rozhovore pre Vatikánsky rozhlas kardinál zdôraznil hodnotu špeciálnych aktivít pomoci, ako je projekt Svetového fondu solidarity, ktorý spája úsilie saleziánov, uršulínok, misionárov lásky a jezuitov na podporu migrantov a vzdelávania. V súčasnosti je v Etiópii viac ako 400 000 utečencov z Južného Sudánu, cca 600 000 Somálčanov, Eritrejcov, Jemenčanov, a aj Sýrčanov. Komplikovanú situáciu zhoršuje fakt, že ľudia, ktorým sa nepodarilo zlepšiť svoju finančnú situáciu emigráciou do arabských krajín, sa vracajú do vlasti. Často zažili týranie a teraz nechcú vidieť svojich blízkych, pretože nesplnili sľub, že prinesú peniaze. Preto charitatívna a výchovná činnosť Cirkvi zostáva taká dôležitá, aj keď katolíci sú v tejto krajine malou menšinou. Etiópia tiež zápasí s etnickými rozdielmi. Trenice sú v rôznych regiónoch krajiny, aj keď sa obyvatelia vo všeobecnosti snažia o jednotu, poznamenal kardinál Souraphiel. •

DÔLEŽITÉ OZNAMY

▲ V Nigérii boli unesení dvaja kňazi

V juhonigérijskom štáte Delta boli unesení dvaja katolícki kňazi. Ide o Chochosa Kunavu a Ralpha Ogigbu. „Žiaľ, po krátkej návšteve susednej farnosti Chochosa Kunavu a Ralpha Ogigbu uniesli v nedeľu 30. apríla, keď sa vracali do farnosti o. Ogigbu,“ uvádza sa vo vyhlásení, ktoré dostala agentúra Fides „K únosu došlo pozdĺž cesty pred univerzitou Ibru Agbara Otor.“ „Prosíme o modlitby za čo najrýchlejšie a bezpečné prepustenie kňazov. Nech sa Ježiš, Veľkňaz a Dobrý Pastier a Naša Matka, Kráľovná postará o kňazov,“ píše sa vo vyhlásení. Dňa 15. apríla uniesli kňaza Michaela Ifeanyi Asomugha, farára v Okigwe na juhovýchode krajiny. Kňaza oslobodili jeho väzňatelia o deväť dní neskôr. •

Trojica

■ Text: P. Milan Bubák SVD

■ Foto: Archív SVD

Myslím, že každému z nás je nadmieru jasné, že keď sa jedná o Najsvätejšiu Trojicu dotýkame sa tajomstva, tajomstva vnútorného života Božieho.

Vždy, keď sa človek snaží pochopiť osobu – akúkoľvek osobu, dokonca aj iba seba samého – narazí na ten istý druh tajomstva.

Chápeš seba samého? Si schopný vysvetliť seba samého inému človeku? Existuje na svete nejaká matka alebo otec, ktorí skutočne chápu svoju dcéru alebo svojho syna?

Kto je schopný pochopiť ľudské srdce? Kto je schopný pochopiť ľudskú myseľ? Kto je schopný zmerať komplexnosť ľudských pocitov a emócií? Nikto.

Kto je schopný poznať Boha? Žiadna ľudská bytosť na svete. Žiadna.

A toto je, ak o tom naozaj premýšľaš, hrozné. Je to niečo, čo skutočne vzbudzuje hrôzu. Veď si len uvedom, tento nepoznaný Boh, ktorý je absolútnym tajomstvom, má moc nad životom a nad smrťou. A my ho nepoznáme. Má moc nad stromami, nad ich stáťím a nad ich padaním. Má moc nad hromami a nad bleskami. Má moc nad búrkou a dažďom. Moc nad mesiacom a hviezdami. Moc nad zvieratami a nad všetkým, čo žije.

Nie je dobré, je to niečo hrôzu vzbudzujúce, nevedieť absolútne nič o osobe, ktorá má nad tebou moc. Čo to je za muža? Čo to je za ženu?

Študenti, ktorí majú pred sebou maturitnú alebo štátnu skúšku, sa budú snažiť dozvedieť – niekedy zúfalo – niečo o svojich skúšateľoch. Ako vyzerajú? Čomu dávajú prednosť a čo nemajú

radi? Aké sú ich koníčky? Sú ženatí alebo vydaté? Majú deti? Sú veriaci? Mal by som im podať ruku? Ako by som sa mal obliecť? Veľmi pekne, alebo trochu nedbalo, bohato alebo chudobne? Aká farba sa im páči? Pijú? Fajčia?

Človek, ktorého prichytili pri nejakom hlúpom trestnom čine sa bude snažiť dozvedieť čo najviac o súde, pred ktorý ho predvolali. Čo to je za súd? Kto bude predsedajúci? Aký to je človek? Ako by som sa mal voči nemu chovať. Má rád ľudí, ktorí majú kravatu? Mal by som si dať džínsy alebo si radšej obliecť oblek? Mal by som sa prehlásiť hneď za vinného, ako baránok, ktorého vedú na zabitie, alebo by som mal tvrdiť, že som nevinný ako ručiaci lev?

Všetky tieto autority sú len ľudmi z mäsa a kostí. Aj keď ich moc je veľká, predsa je len obmedzená. Čo však o Bohu?

Kto je schopný pochopiť ľudské srdce? Kto je schopný pochopiť ľudskú myseľ? Kto je schopný zmerať komplexnosť ľudských pocitov a emócií? Nikto.

Všetci závisíme celkom a úplne od Boha – náš život a naša smrť. Budeme sa musieť zjaviť pred Bohom, našim konečným skúšateľom, našim posledným sudcom, na našej ceste z tohoto života do života budúceho. Od okamihu, čo sme sa narodili, čo sme prišli na túto zem, bude Boh preberať každý jeden náš čin, bude ho testovať a skúšať a po ňom nám každému dá to posledné meno.

Kto je Boh? Ako Boh vyzerá?

V istom zmysle nám Ježiš z Nazareta, ktorého voláme pomazaným, nehovoril o ničom inom, iba o tom. Ježiš nás učil, kto je Boh a ako Boh vyzerá, ako koná, ako sa správa, ako pracuje.

Ježiš nám povedal, že Boh je spoločenstvo, že Boh nie je sám osamelý, aj napriek tomu, že je jeden. Ježiš nám povedal, že Boh je rodina. Boh nie je izolovaný, stojaci bokom, alebo vysoko nad všetkým a nad všetkými. Boh nie je nespoločenský. Boh je ten, ktorý vytvára vzťahy. Boh je ten, kto miluje. Boh je jeden, avšak Boh je mnoho.

Boh nesedí na svojom tróne, tvrdý ako diamant, oslepujúci ako slnko, studený ako krištál, majestátny ako monarchistický vládca. Boh je životný proces. Boh je rodič a potomok a ich vzájomná láska. Milujúci, milovaný milovník, dupľovane milujúci, dupľovane milovaní milovníci. Toto je to, čo znamená Trojica.

Teológovia sa neuspokojili s tým, že vedeli toto (od Ježiša). Ustavične sa snažili dozvedieť sa a objaviť niečo viac o tomto živote, z ktorého sa my

Pod'akovanie sestier SSpS

Srdečné pozdravy vsem misiónárům a misionárkám na Slovensku – čtenárům tohoto časopisu. Všichni jsme povoláni k misií už od našeho křtu, každý jeden zvlášť – doma ve svojí rodině, ve svém městě, zemi i třeba daleko za oceánem – kdekoli nás Pán povolal. Děkuji vám za vaši srdečnost, za vaše misijní nadšení a přeji plnost radosti, naděje a života Vzkříšeného Pána Ježíše Krista.

Velmi mě a spolusestry dojalo, když jsme se dozvěděly o štědrosti mnohých z vás v reakci na můj článek o naší misií zde ve Waragu, v Etiopii. Cítíme velkou vděčnost nejen za vaše finanční dary, ale i za modlitbu a vzpomínku na nás a ty, jimž tu sloužíme. Je to pro nás veliké povzbuzení. Vaše dary se chystáme využít na nákup léků a nutriční podpory zvlášť pro nemocné a podvyživené děti a vzhledem k narůstajícímu problému podvýživy i vzestupu infekcí v oblasti máme v plánu zde ve Waragu a v okolních vesnicích organizovat setkání s rodiči a dětmi na téma správné výživy kojenců, dětí a vlastně všech. Ještě stále zde totiž chybí ono základní vzdělání, které jsme my z bohatších zemí mohli získat ve škole – co jsou to vitamíny, bílkoviny, vápník, železo či jód a odkud je lze získat, anebo třeba, jak důležité je pít dostatek vody (zde zásadně převařeně kvůli alarmujícímu množství pacientů s paratyfem či amébovou úplavicí), aby tělo bylo zdravé, a tak dále.

Ještě jednou velké díky každému jednomu z vás, ať Vás Pán odmění svým požehnáním a nekončnou Láskou nyní i na věčnosti.

Sr. Lenka •

všetci rodíme, z ktorého si my všetci nesieme semeno a Ducha. Teológovia si stále kládli otázku: „Čo títo traja v jednom robia?”

A naozaj našli odpoveď. Odpoveďou je grécke slovo: perichoresis (peri (gr.) = okolo, v blízkosti; khoreia (chorálny = spoločný) tanec). Toto slovo znamená: tancovať, alebo tanec. Títo traja v jednom tancujú ruka v ruke, traja v jednom, tešiac sa jeden z druhého, tešiac sa zo svojich životov.

Ak toto je naozaj pravda a ak my sme ich deťmi, potom by to malo platiť aj o nás. Ak to je pravda, potom tanec musí byť jadrom Božej kultúry.

V africkej Keni (o Afrike antropológovia a teológovia hovoria, že je ešte stále pôvodným Božím stvorením) má toto tušenie špeciálny význam. Istý významný Afričan sa vyjadril, že jadrom africkej kultúry je tanec.

Nie tanec okolo niečoho. Nie tanec okolo zlatého teľaťa. Ale tanec, v ktorom sa mužovia a ženy, starí a mladí, tešia a tancujú a slávia svoje životy spolu v pokoji, v spoločnosti bez strachu, nemysliac ustavične len na seba samých.

Na to, aby sme boli schopní žiť takýto život, aby sme boli schopní tancovať na takúto hudbu, na to musíme byť ako ONI, TÍ TRAJA V JEDNOM, bez strachu jedného z druhého.

Semeno a Duch sú zasadené do každého z nás ako stopy Trojice a oni jedného dňa iste prepuknú, a my sa vydáme na cestu, my občania kráľovstva Božieho, účastníci na Božom živote, sprievodcovia, bratia a sestry, ktorí sme sa narodili, aby sme spolu tancovali. ~

Richard P. McBrien: *Catholicism*. Study Edition. HarperSanFrancisco, 1981, str. 301-302. Z definície Trojičnej dogmy, pochádzajúcej z koncilu vo Florencii (1442), ktorá rozvíjala princíp vzajomného prebývania osôb Najsvätejšej Trojice jednej v druhej. Vnútorne prebývanie sa označuje (a aj dovtedy označovalo) tradičným slovom circumincession (po grécky perichoresis).

The American Heritage Dictionary, Second College Edition, Houghton Mifflin Company, Boston 1985

Vedenia slovenskej provincie verbistov sa ujal P. Marek Vaňuš SVD

■ Text: P. Ján Štefanec SVD

■ Foto: P. Martin Štefanec SVD

Prvého mája 2023 sa ujal vedenia slovenskej provincie verbistov páter Marek Vaňuš SVD. Na slávnostnom uvedení do úradu nového provinciála a jeho rady sa zhromaždili na nitrianskej Kalvárii verbisti zo Slovenska, Česka, Poľska a Nemecka spolu s veľkým počtom veriacich z farnosti Nitra Kalvária, kde majú misionári verbisti centrálny dom. Vo svojej úvodnej reči sa páter Marek Vaňuš poďakoval svojmu predchodcovi Pavlovi Krutákovi a jeho rade za sedem rokov obetavej služby vo vedení Provincie. Pozval misionárov verbistov k otvorenosti voči novým výzvam ktoré na nich čakajú, ku kreativite, tímovej práci, konštruktívnej komunikácii, transparentnosti a vylúčeniu znechutenia zo svojho slovníka a konkrétnych postojov. Apeloval na postavenie duchovného života spolubratov ako pevného piliera misionárskej služby. V závere svojej úvodnej reči vyjadril želanie, aby sa miesta kde pôsobíme stávali viac misionárskymi, načrtnol plán na najbližšie obdobie a vyjadril nádej na dobrú vzájomnú spoluprácu. Spolu s P. Marekom nastúpili do úradu aj provinciálni radcovia: P. Ján Halama SVD, P. František Kantár SVD, P. Pavol Hudák SVD a P. Thomas Tulung SVD.

P. Marek Vaňuš sa narodil 13. augusta 1977v Zlatých Moravciach.

Stredoškolské vzdelanie absolvoval na Gymnáziu sv. Cyrila a Metoda v Nitre, kde v roku 1995 zmaturoval. V tom istom roku po polročnom postuláte vstúpil do

noviciátu Spoločnosti Božieho Slova. V septembri 1996 zložil prvé rehoľné sľuby a nastúpil na štúdium filozofie a teológie na Teologickom inštitúte sv. Alojza – neskôr Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Bratislave. 8. septembra 2001 zložil v Nitre doživotné rehoľné sľuby, kňazskú vysviacku prijal z rúk arcibiskupa Jána Bukovského SVD 22. júna 2002 v Nitre. Po kňazskej vysviacke nastúpil ako kaplán do farnosti Terchová. V roku 2004, odišiel na vyššie teologické štúdiá na Pápežskú Gregorovu univerzitu do Ríma. V rámci štúdií absolvoval letný semester 2006 ako externý študent na františkánskej fakulte Biblických vied a archeológie v Jeruzaleme. Licenciátne štúdiá ukončil záverečnou skúškou v júni 2007. Od septembra 2007 do januára 2012 pôsobil ako

prefekt seminaristov Spoločnosti Božieho Slova v Bratislave. Zároveň od septembra 2009 začal prednášať predmety Nového zákona na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Bratislave, v čom pokračuje dodnes. Po trojročnom absolvovaní doktorandského štúdia biblickej teológie na Pápežskej Gregorovej univerzite v Ríme (2012-2015) obhájil v marci 2015 svoju dizertačnú prácu. Medzitým bol od augusta 2014 poverený koordinovaním biblického apoštolátu v rámci Spoločnosti Božieho Slova, čím sa stal súčasne i oficiálnym reprezentantom rehole v rámci Katolíckej biblickej federácie. Je poverený organizáciou dvojmesačného rezidenčného kurzu Dei Verbum v Centro Ad Gentes v Nemi. ~

V Misijnom dome Matky Božej v Nitre sa konala medzinárodná konferencia

■ Text: P. Tomáš Gerboc SVD

■ Foto: P. Martin Štefanec SVD

V Misijnom dome Matky Božej na Kalvárii v Nitre sa 2. mája 2023 konala medzinárodná vedecká konferencia, ktorá sa svojím obsahom venovala Jubileu – 100 rokov od príchodu Spoločnosti Božieho Slova do Československa. Konferenciu organizovala v spolupráci Spoločnosť Božieho Slova a Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave. Konferencia začala slávnostnou svätou omšou, ktorú celebroidal nitriansky biskup Mons. Viliam Judák, prítomným členom rehole verbistov a ďalším prítomným sa vo svojej kázni prihovril bratislavský pomocný biskup Mons. Jozef Haľko.

Jednotlivé príspevky sa snažili mapovať dejiny prítomnosti misionárov v prostredí dnešnej Slovenskej a Českej republiky. V historickej sekcii svoje príspevky predniesli Mons. Viliam Judák (Spoločnosť Božieho Slova a arcibiskup Karol Kmeťko), Mons. Jozef

Haľko (Rehoľný život v Československu v období komunizmu), P. Andrzej Miotk SVD (The Role of the Headquarters in the Development of the Divine Word Mission in Slovakia (1923-1950)), P. Henryk Kažuza SVD (Verbisti zo Sliezska pri príchode Spoločnosti Božieho Slova do Československa) a P. Tomáš Gerboc SVD (Spoločnosť Božieho Slova v Československu v období totality). V sekcii, venovanej misiológii, predniesli príspevky prof. Ladislav Bučko (Hľadanie aktuálneho misijného modelu v Kambodži a Vietname), P. Miroslav Kollár SVD (Veda v službe misie. Stretnutie evanjelia s čínskou kultúrou na príklade misionára a sinológa P. Franza X. Biallasasa SVD (1878–1936)) a P. Marek Vaňuš SVD (Dimenzia biblického apoštolátu v charizme verbistov. Od zakladateľa rehole k súčasnému pôsobeniu v Slovenskej provincii SVD).

Posledná časť konferencie sa venovala spiritualite a s príspevkami pred prítomnými vystúpili P. Igor Král SVD (Duchovné inšpirácie misijnej myšlienky. Súhrn povzbudení Arnolda Janssena odchádzajúcim misionárom) a JUDr. Veronika Pétiová, PhD. (Odpustky udelené na základe žiadostí Spoločnosti Božieho Slova v rokoch 1910 - 1958). Záverečné slová zhodnotenia konferencie predniesol doc. Jozef Jančovič, dekan Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulty UK v Bratislave. ~

V tomto roku je to už druhý krát, keď sa na štart postavil tím od verbistov. Po premiére spred štyroch rokov (ešte pred pandemiou), keď sa podarilo umiestniť v prvej desiatke (9. miesto), boli očakávania vysoké. Tentoraz sme sa začali pripravovať už o čosi skôr a vyhlásili aj v kostolných oznamoch možnosť prihlásiť sa do tímu „Bežte do celého sveta #verbisti“. Na naše prekvapenie zareagovalo dokopy až 20 bežcov, pričom siedmi boli z našich vlastných radov verbistov: piati seminaristi a dvaja kňazi. Náš tím sa pritom skladal zo štyroch rôznych národností: slovenskej, českej, vietnamskej a madagaskarskej. Už približne mesiac pred konaním samotného behu sme boli v spojení prostredníctvom e-mailu, ale stretávali sme sa aj počas sv. omši a v následných rozhovoroch pred kostolom. Pre niektorých išlo o vôbec prvý organizovaný beh v živote či o vzdialenosť, ktorú ešte nikdy nezabehli, pre iných zas príležitosť prekonať svoj osobný rekord. Pre viacerých však išlo o výzvu a príležitosť začať sa hýbať, športovať a žiť zdravšie. A ďakovať Bohu za radosť z pohybu.

V deň konania pretekov bol ohlásený dážď a celkom chladné počasie okolo 8 stupňov. Boli sme v očakávaní, čo si napokon oblečieme a čo necháme v autobusoch, ktoré zvažali veci z miesta štartu, teda z Devína, do

Udalosti

▲ Návšteva generálnej vizitátorky sestier SSpS

3. mája navštívila komunitu verbistov v Petržalke misijná sestra Tressa Sebastian Nayathu, ktorá je členkou generálnej rady Misijných sestier SSpS v Ríme. Sestra Tressa koná vizitáciu misijných sestier na Slovensku a v Česku od 1. do 31. mája. Pred tým, ako sa stala členkou generálnej rady SSpS pôsobila 18 rokov v Rusku. Pochádza z Indie, zo štátu Kerela. Počas stretnutia v Petržalke sa zaujímala o život verbistov na Slovensku a tiež informovala o činnosti Misijných sestier vo svete. •

▼ Beh Devín - Bratislava

Beh Devín – Bratislava je najstarším cestným behom a zároveň najstarším atletickým podujatím na Slovensku. Jeho história siahla do roku 1921, vzdialenosť, ktorú bežci musia prekonať, je 11,626 km.

centra Bratislavy, kde sa beh končil. Tesne pred začiatkom behu bolo ešte stále zamračené a po vyhotovení spoločnej fotografie sme sa potrebovali ešte rozcvičiť, poprezliekať a postaviť sa už na štart. Niektorí sa rozhodli risknúť to a ísť napokon v krátkych rukávoch, kým niektorí zvolili radšej „teplejšiu“ variantu.

Podmienky počas celého preteku boli napokon ideálne: bez dažďa a v teplote približne 10 stupňov. Teda ideálne pre tých, ktorý zvolili variantu v tričkách. Tým s bundou neostalo nič iné, iba bojovať okrem dlhej vzdialenosti aj s teplom, ktoré ich telo samo produkovalo. Atmosféra však bola výborná. Potešilo nás mnoho známych z nášho farského spoločenstva, ktorí stáli popri trati a povzbudzovali nás, robili fotky či videá. Vďaka rovnakým tričkám, ktoré sme si nechali vyrobiť, sme boli ľahšie identifikovateľní pre

fanúšikov, ale tiež sa vedeli aj navzájom spozorovať, povzbudiť a podporiť v tempe.

A ako sa to napokon skončilo? Dosiahli sme historicky najlepšie umiestnenie, krásne 4. miesto z celkového počtu približne 70 tímov! Pričom len minúta a pol nás delila od miesta na stupňoch víťazov! Umiestnenie tímov sa na konci pretekov vytvára na základe najlepších časov piatich bežcov z každého tímu. Preto veľká vďaka patrí práve im. Ale tá atmosféra, ktorú sme mohli zažiť už v čase prípravy, pred pretekom, počas neho aj cieľ, vznikla spoločným pričineným každého jedného bežca! Každý jeden bol skvelý, všetci sme dobehli a mali radosť zo spoločného času. Vďaka Bohu za túto milú udalosť, chceme túto radosť šíriť aj medzi tými, ku ktorým „beháme“ každý deň. A tešíme sa opäť o rok. •

Na Slovensku sa im páči čistý vzduch a pokojná krajina

■ Text: P. Martin Štefanec SVD

■ Foto: Archív seminaristov Jozefa a Petra

Jozef Nguyen Van Cuong SVD a Peter Do Huy Xuan SVD sú dvaja seminaristi z Vietnamu, ktorí na Slovensko prišli koncom júla minulého roka. V rámci OTP (Oversea training program) sa dostali práve k nám. Bývajú v Misijnom dome sv. Arnolda Janssena v Bratislave-Petržalke. Tu študujú slovenčinu a časom by mali pokračovať v teologických štúdiách a príprave na kňazstvo. O ich rodine, povolani, záľubách a zvykaní si na našu krajinu rozprávajú v nasledujúcom rozhovore.

Peter Do Huy Xuan SVD

kňaz, mladší brat je diecéznym seminaristom. Moja rodina býva na vidieku, rodičia pracujú v poľnohospodárstve.

Aké sú tvoje koníčky? Čo Ťa zaujíma?

Zaujímam sa o hudbu, športy ako futbal, volejbal... Okrem toho mám rád aj turistiku.

Z akého prostredia pochádzaš? Povedz nám niečo o svojej rodine.

Som Peter Do Huy Xuan, narodený v roku 1989. Pochádzam z provincie Thanh Hoa v severostrede Vietnamu. Moja rodina má 7 členov. Ja som tretí syn. V súčasnosti sú v mojej rodine dvaja ženatí, starší brat je diecézny

Ako si sa dostal ku misijnému povolaniu?

Pôsobia u vás verbisti?

Moje povolanie sa začalo formovať v mojom rodinnom a farskom prostredí. Od malička som často chodieval na svätú omšu. Keď som vyrastal, zúčastňoval som sa spoločných aktivít vo farnosti napríklad: ministrovanie, >>>

• Seminaristi SVD Peter a Jozef študujú na Slovensku zatiaľ Slovenčinu, neskôr aj budú teológii

zbor atď. Po skončení vysokej školy som sa vydal na cestu povolania. Vstúpil som do Spoločnosti Božieho Slova vo Vietname v roku 2013. V roku 2017 som mal prvé služby. Verbisti u nás pôsobia a v súčasnosti SVD pôsobí vo Vietname už 25 rokov.

Ako si sa dostal na Slovensko. Ako vnímate vo Vietname Slovensko?

Podľa programu provincie, po ukončení filozofického programu som mal možnosť zúčastniť sa programu OTP, teda „oversea training program“. Vybral som si Slovensko, kde sa zoznámim s životným prostredím, životom v multikultúrnom medzinárodnom spoločenstve. Vietnamská provincia a slovenská provincia mi uľahčili príchod do slovenskej provincie. Slovenskú provinciu som spoznal cez zdieľanie mojich predchodcov ako Pavol, a František. Na Slovensku, ľudia sú priateľskí, spoločenský a blízki. Keď idem na Slovensko, môžem objaviť a naučiť sa veľa o kultúre, ľuďoch a krajine.

Ako sa Ti učí Slovenčina?

Keď som prišiel na Slovensko, začal som sa učiť slovenský jazyk. Postupne si zvykám na slovenský jazyk. V súčasnosti bývam v Misijnom dome Arnolda Janssena v Bratislave. Keď som prišiel na Slovensko, páčia sa mi tu blízkosť a družnosť ľudí. Vždy ľudia mi poskytujú priateľskosť a starostlivosť. Je tu čistý vzduch, krásna príroda a množstvo zaujímavých turistických miest.

Vietnamci ste známi tým, že ste pracovití. Aké práce si doma robil?

Keď som bol ešte doma, často som pomáhal rodičom robiť domáce práce. Chodievali sme aj na pole. Lebo pestujeme ryžu, a nejakú zeleninu.

Našiel si si tu známych? Ktoré miesta si na Slovensku navštívil?

Na Slovensku nemám príbuzných. Ale na Slovensku je vietnamská katolícka komunita. Tým pádom mám každý

mesiac aktivity s vietnamskou komunitou prostredníctvom omše a aktivít. Navštívil som aj miesta ako Nitra, Terchová, Budapešť, Viedeň.

Chcel by si na Slovensku pôsobiť ako misionár? Čo Ťa na Slovensku fascinuje?

Doteraz si postupne zvykám na životné prostredie a jazyk. Toto je príležitosť, ako mi pomôcť dozvedieť sa viac o tamojšej kultúre, ľuďoch a krajine. Odtiaľ mi to pomohlo získať ďalšie potrebné skúsenosti, aby som sa mohol tešiť na misiu v budúcnosti. Ako člen Spoločnosti Božieho Slova a ako misionár sa teším na pôsobenie v slovenskej provincii v budúcnosti.

Jozef Nguyen Van Cuong SVD

Ako si sa dostal na Slovensko. Ako vnímate vo Vietname Slovensko?

Keď som bol vo Vietname, poznal som Slovensko prostredníctvom internetu a SVD programu v teologickej komunite v Saigone. Prostredníctvom internetu som niekoľkokrát počul piesne ako „Slovensko moje, otčina moja; Horehronie“ a pozrel som si niekoľko videí, ktoré predstavovali Slovensko. V teologickej komunite SVD nám František a Pavol, ktorí mali program OTP 2 roky na Slovensku, predstavili niečo o krajine, ľuďoch, tradíciách, zvykoch, SVD komunite a svojich skúsenostiach zo Slovenska.

Kvôli Covid 19 bolo ťažké získať vízum na Slovensko. Je to pre mňa veľké šťastie, pretože páter provinciál Kruťák, ktorý je veľmi nadšený a trpezlivý, nám rýchlo poslal dokumenty a kontaktoval veľvyslanectvo Slovenskej republiky vo Vietname. Páter rektor OTP, a rektor teológie vo Vietname nám dali najlepšie podmienky na to,

aby sme mohli pripraviť dokumenty. Brat Peťo, ktorý žije na Slovensku, ma tiež kontaktoval a veľmi mi pomohol vybaviť dokumenty a získať vízum na príchod na Slovensko.

Z akého prostredia pochádzaš? Povedz nám niečo o svojej rodine.

Narodil som sa a vyrastal v provincii Nghean, ktorá patrí k severostredu Vietnamu. Od hlavného mesta Hanoi na severe je vzdialená asi 300 km a od mesta Saigon na juhu asi 1500 km. Moja rodina má 6 členov: rodičov, staršiu sestru a dvoch starších bratov. Ja som posledný z nich. Moji rodičia sa narodili v roku 1951. Sú poľnohospodári. Moja staršia sestra je slobodná. Pracuje v Saigone. Mój najstarší brat sa oženil a má 5 detí: tri dievčatá a dvoch chlapcov. Mój starší brat je slobodný. Pracuje ako murár a maliar.

MISIJNÝ DOM ARNOLDA JANSSENA

- Jozef sa lúči na letisku vo Vietname pred odletom na Slovensko
- Peter pri slávení vzácnej udalosti s členmi rodiny vo Vietname
- Jozef a Peter a ich nový domov v Bratislave-Petržalke

Našiel si si tu známych? Ktoré miesta si na Slovensku navštívil?

Na Slovensku žije a pracuje veľa Vietnamcov. Existuje tu vietnamská katolícka komunita, ktorá má v každú tretiu nedeľu omšu v Misijnom dome Arnolda Janssena v Bratislave. Takže poznám niekoľko ľudí z tejto komunity. V Bratislave som už deväť mesiacov. So spolubratmi verbistami som precestoval niekoľko známych miest, napríklad Marianka, Bratislavský hrad, Devínsky hrad, Nitra, Trenčín, Terchová, Viedeň, Budapešť. Sú krásne a zaujímavé.

Ako si sa dostal ku misijnému povolaniu? Pôsobia u vás verbisti?

Keď som bol malý, rodičia ma učili modliť sa a povzbudili ma do duchovného povolania. Keď som vyrastal, stále dúfam, že sa stanem kňazom. A po skončení štúdia na vysokej škole som mal dvakrát duchovné cvičenia, aby som rozlíšil svoje povolanie. Potom som sa rozhodol prísť do SVD. Spoločnosť Božieho Slova prišla do Vietnamu v roku 1998. Teraz má 273 členov (2022), ktorí pôsobia vo Vietname a v mnohých krajinách sveta. Vo Vietname je 41 komunít a zborov, v ktorých spolubratia bývajú a pracujú. Hoci Spoločnosť Božieho Slova je vo Vietname pomerne mladá, je však aktívna a priťahuje mnoho mladých ľudí.

Chcel by si na Slovensku pôsobiť ako misionár? Čo ťa na Slovensku fascinuje?

Slovenský jazyk je ťažký, je však aj krásny. Okrem toho je Slovensko pekná a pokojná krajina. Začínam sa tu prispôbovať a užívať si život. Dúfam, že tu budem môcť doštudovať a potom tu budem žiť a pracovať ako misionár. ~

Aké sú Tvoje koníčky? Čo ťa zaujíma?

Mám rád športy ako volejbal, ping pong, šach. Najmä rád hrám futbal, v lete plávam. Tiež rád čítam a chodím na prechádzku.

Ako sa Ti učí slovenčina?

Pomaly sa učím slovenský jazyk. V skutočnosti je pre mňa slovenčina ťažký jazyk. Pretože je úplne odlišná od vietnamčiny, čo sa týka zámen a gramatiky. Každá vec je rozdelená, ako sú rody, pády, slovesá, gramatika. Počujem, že niektoré „písmená“ sú podobné zámenám, ale je to iné. Každý deň sa učím zámená a čítam krátky text, počúvam slovenské CD, píšem novotvary a krátke vety, učím sa gramatiku. Pozerám aj slovenské správy, videá a filmy. Krok za krokom chápem a trochu hovorím. Snažím sa učiť a dúfam, že moja slovenčina bude postupne zlepšia.

Čo Ti na Slovensku najviac chýba z toho, čo si mal vo Vietname?

Na Slovensku je všetko dobré. Vzduch je čerstvý, jedlo je dobré, spolubratia a ľudia sú priateľskí a milí. Niekedy si však spomínam na niektoré aktivity v teologickej komunitě SVD vo Vietname, ako napríklad káva a futbal cez víkend, súťaž športu, komunita Agape. Spomínam si aj na svojich rodičov, hoci im niekedy telefonujem.

Vietnamci ste známi tým, že ste pracovití. Aké práce si doma robil?

Keď som bol mladý, okrem školy, staral som sa o býkov, zbieral som drevo z lesa. Keď som bol študent, mal som brigádu v kaviarni, pracoval som ako pomocník staviteľa. Po skončení vysokej školy som vstúpil do Spoločnosti Božieho Slova.

Zhodnotenie apoštolskej cesty pápeža Františka do Maďarska

■ Text: VaticanNews, Stefanie Stahlhofen

■ Foto: Vatican Media

Pápež František bol v Budapešti tri dni, počas ktorých predniesol šesť prejavov. Všetky prejavy vedúceho predstaviteľa Katolíckej cirkvi spája spoločná línia: pápež dáva jasne najavo, že mu ide o spoločenstvo, dialóg, solidaritu a v konečnom dôsledku o mier.

Pápež odovzdal želania mieru a solidarity rôznym adresátom svojich prejavov tu v Budapešti. Tak vo svojom prvom prejave k politikom a úradom v Maďarsku, ako aj v poslednom prejave k svetu vedy a kultúry spomenul napríklad, že Budapešť je mestom mostov. František začal svoj piatkový diplomatický prejav tým, že Európe odkázal, aby opäť našla svoju dušu a spoľahla sa na multilateralizmus a diplomaciu. Propagoval Európu, „v ktorej rôzne národy tvoria jednu rodinu, v ktorej sa zachováva rast a jedinečnosť každého z nich“.

Spoločenstvo, modlitba a budúcnosť

Vo svojom druhom príhovore v Katedrále svätého Štefana na stretnutí s biskupmi, kňazmi, diakonmi a rehoľníkmi pápež František tiež vyzval na spoločenstvo a lásku. Všetkých vyzval: „Prekonajme ľudské rozdelenia, aby sme spoločne pracovali na Pánovej vinici!“ Okrem toho pápež František zdôraznil aj význam modlitby: „Buďte predovšetkým ženami a mužmi modlitby, lebo od nej závisia dejiny a budúcnosť“, povedal duchovným. Mimo chodom, vo viacerých príhovoroch sa objavilo

aj slovo „budúcnosť“. Toto slovo je aj súčasťou motto tejto 41. zahraničnej cesty pápeža Františka: „Kristus je naša budúcnosť“.

Späť k solidarite, spoločenstvu a láske. Aj v druhý deň cesty, v piatok, pápež František udrel na podobnú nôtu, a to tak pri stretnutí s chudobnými a utečencami v Kostole svätej Alžbety, ako aj pri veľkom stretnutí mladých v športovej hale László Pappa. Najprv v Kostole svätej Alžbety vyzdvihol jazyk charity. „Aj v bolesti a utrpení totiž človek nachádza odvahu ísť vpred, keď dostane balzam lásky: je to sila, ktorá mu pomáha veriť, že nie je všetko stratené a že je možná iná budúcnosť“, povedal pápež.

„Človek sa nemôže uzavrieť do skupiny priateľov a rozprávať sa len cez mobilný telefón.“

Popoludní na stretnutí s mladými ľuďmi v zaplnenej László Papp Aréne zvolil pápež František iný tón, ktorý vyhovoval jeho poslucháčom, a tak ich zapájal rétorickými otázkami, ako to z času na čas rád robí na iných stretnutiach. Vychádzajúc zo zázraku rozmnoženia chlebov chválil zdieľanie a vyzval svojich mladých poslucháčov, aby boli tímovými hráčmi: „Dnes je pokúšením uspokojiť sa s mobilným telefónom a niekoľkými priateľmi. Ale to je príliš málo. Ale aj keď to mnohí robia, aj keď sa vám to možno páči, neprináša to nič dobré. Nemôžete sa uzavrieť do skupiny priateľov a rozprávať sa len cez mobil.“

Záverečná svätá omša

V tretí a posledný deň cesty, v nedeľu, potom pápež František využil svoju homíliu pri záverečnej svätej omši na námestí Kossuth, aby všetkých ešte raz vyzval vyjsť zo seba, byť ako otvorené dvere, byť ako Ježiš. Kritizoval individualizmus a ľahostajnosť voči všetkým, ktorí žijú v utrpení a chudobe, voči cudzincom, odlišným ľuďom a migrantom, a namiesto toho vyzval k „vzájomnej otvorenosti a iluzívnosti, aby sme pomohli Maďarom rásť v bratstve, ktoré je cestou pokoja“.

„Rast v bratstve, ktoré je cestou mieru“. Takže po silnom začiatku prvého prejavu v piatok tu máme na záver ďalšiu plamennú výzvu na mier.

Pápež František sa téme mieru opäť venoval aj počas modlitby Regina Caeli, ktorá nasledovala po svätej omši, a rozšíril tak svoje želanie bratstva z homílie v Budapešti a Maďarsku na celý európsky kontinent. Počas poľudňajšej modlitby sa František ako zvyčajne

Pápež mladým: Účasť na SDM je krásna vec

■ Text: TKKBS

■ Foto: Vatican Media

Svätý Otec František pozdravil krátkym video posolstvom mladých ľudí v Lisabone, ktorí sú angažovaní v prípravách Svetových dní mládeže. Pápežov príhovor, ktorý nahral pomocný biskup Lisabonu, Mons. Américo Manuel Alves Aguiar počas audiencie 27. apríla v Dome svätej Marty, prinášame v plnom znení.

*Drahí mladí,
pripravujete sa na Svetové dni mládeže. Zostávajú tri mesiace. Predstavujem si, čo všetko prebieha vašou myslou: ako to urobiť, ako požiadať o voľno z práce alebo štúdia, ako zohnať lístok, skrátka, veľa starostí, ale vždy s pohľadom upretým na ten horizont, na nádej. Je to nádej.*

Účasť na SDM je krásna vec a keď ju človek pocíti, zakúsi radosť zo spoluúčasti. Pripravte sa na túto radosť, vložte do nej nádej, pretože deň, ako je tento, človeka veľmi pozdvihne. Neuvedomujeme si to, ale veci v nás zostávajú, hodnoty, ktoré sme v sebe našli, vzťahy, ktoré sme mali s inými mladými ľuďmi z iných krajín, stretnutia, všetko v nás zostáva, a predovšetkým vidieť silu mladých ľudí. Cirkev má silu mladého človeka. Preto napredujte!

Najskôr však tajomstvo: aby ste sa dobre pripravili, mali by ste nahliadnuť späť k svojim koreňom, pokúsiť sa stretnúť so starými ľuďmi. Mnohí z vás majú starých rodičov, navštívte svojich starých rodičov a spýtajte sa ich: „Boli za vašich čias Dni mládeže?“ Určite vám odpovedia „Nie“. Spýtajte sa „A čo si myslíte, že by som mal robiť?“ Trochu sa so starými rodičmi porozprávajte. Pretože oni vám dajú múdrosť, a vy sa vždy posuniete vpred.

*Budem vás čakať v Lisabone.
Ahojte!*

zastavil aj pri vojne na Ukrajine, ale tentoraz sa opäť zmienil aj o ruskom národe, keďže Ukrajina aj Rusko sú zasvätené Panne Márii - pápež František to zopakoval a zdôraznil svoje želanie, aby národy dosiahli mier a ponúkli mladým generáciám „budúcnosť nádeje, a nie vojny“.

„Rozpad väzieb medzi spoločenstvami“

Posledným bodom programu v piatok popoludní bolo stretnutie so svetom vedy a kultúry na Katolíckej univerzite Pétera Pázmánya - tu František opäť pred iným publikom našiel spôsob, ako vyjadriť túžbu po „svetovom miere“ a opäť odsúdiť egoizmus a egocentrizmus: František sa zamyslel nad tým, že „jednotlivec zameraný na vlastné potreby, chamtivý po zisku a nenásytný v chápaní reality“ spôsobuje „rozpad väzieb spoločenstva“, „čím sa osamelosť a úzkosť zdanlivo menia z existenciálnych stavov na stavy sociálne“.

Stretnutie s metropolitom Hilarionom

Mimo programu sa predstaviteľ katolíckej cirkvi v sobotu v Maďarsku stretol s metropolitom Hilarionom, bývalým šéfom zahraničného oddelenia ruského pravoslávneho patriarchátu v Moskve, bez toho, aby o tom vopred vedel. Išlo o súkromný rozhovor trvajúci približne 20 minút; podrobnosti neboli zverejnené. Okrem Hilariona sa uskutočnilo aj stretnutie so starostom Budapešti. Na pozadí vojny na Ukrajine však bolo stretnutie s Hilarionom určite citlivým stretnutím.

Nádej na mier a posilnenie viery

Samozrejme, zatiaľ nie je možné povedať, čo môže táto pápežská cesta priniesť pre mier v Európe. František však využil ďalšiu príležitosť na naliehanie na mier; a zároveň jeho pápežská návšteva v Budapešti posilnila vieru obyvateľov Maďarska. ~

Pápež a patriarcha Tawadros: Napriek rozdielom nás spája Kristova láska

■ Text: Martin Jarábek

■ Foto: Vatican Media

Ani upršané ráno neodradilo pútnikov z účasti na generálnej audiencii 10. mája, medzi nimi bolo vyše 200 pútnikov zo Slovenska. Spolu so Svätým Otcom sedeli v papamobile deti so slovenskými vlajkami, pochádzajú z Milána, kde navštevujú slovenskú školu a škôlku. Audienciu uviedol pápež a odovzdal slovo koptskému pravoslávne patriarchovi Alexandrie Tawadrosovi II.

Prinášame príhovor Svätého Otca:

„Bratia a sestry! S veľkou radosťou dnes vítam Jeho Svätosť Tawadrosa II., alexandrijského pápeža a patriarchu Stolice svätého Marka, a vzácnu delegáciu, ktorá ho sprevádza. Jeho Svätosť Tawadros prijal moje pozvanie a prišiel do Ríma, aby spolu so mnou oslávil 50. výročie historického stretnutia pápeža Pavla VI. a pápeža Šenudu III. v roku 1973. Išlo o prvé stretnutie rímskeho biskupa a patriarchu Koptskej pravoslávnej cirkvi, ktoré vyvrcholilo 10. mája podpísaním pamätného spoločného kristológického vyhlásenia.

Na pamiatku tejto udalosti ma Jeho Svätosť Tawadros pred desiatimi rokmi, niekoľko mesiacov po svojom a mojom zvolení, prišiel prvýkrát navštíviť 10. mája a navrhol, aby sme každý 10. máj slávili «Deň koptsko-katolíckeho priateľstva», ktorý odvtedy slávime každý rok. Telefonujeme si, posielame pozdravy a zostali sme dobrými bratmi, nehádali sme sa!

Drahý priateľ a brat Tawadros, ďakujem ti, že si prijal moje pozvanie na toto dvojité výročie, a modlím sa, aby svetlo Ducha Svätého osvietilo tvoju návštevu Ríma, dôležité stretnutia, ktoré tu budeš mať, a najmä naše osobné rozhovory. Úprimne

vám ďakujem za váš záväzok voči rastúcemu priateľstvu medzi Koptskou pravoslávnu cirkvou a Katolíckou cirkvou.

Vaša Svätosť, drahí biskupi a milí priatelia, všetci spolu, s vami prosím Všemohúceho Boha, aby nám na príhovor svätých a mučeníkov Koptskej cirkvi pomohol rásť v spoločenstve, v jednotnom a svätom zväzku viery, nádeje a kresťanskej lásky. A keď už hovoríme o mučeníkoch Koptskej

cirkvi, ktorí sú naši, chcem spomenúť mučeníkov na líbyjskej pláži, ktorí sa pred niekoľkými rokmi stali mučeníkmi.

Prosím všetkých prítomných, aby sa modlili k Bohu, aby požehnal návštevu pápeža Tawadrosa v Ríme a ochraňoval celú Koptskú pravoslávnu cirkev. Nech nás táto návšteva priblíži k požehnanému dňu, keď budeme jedno v Kristovi! Ďakujem.“

Patriarcha Tawadros priniesol pápežovi pozdravy členov Svätej synody a všetkých orgánov Koptskej pravoslávnej cirkvi a vyjadril mu uznanie „za všetko, čo ste počas tohto obdobia služby celému svetu urobili vo všetkých oblastiach, a modlím sa, aby vás Kristus zachoval v plnom zdraví a udelil vám požehnanie dlhého života“.

Patriarcha si tiež s vďakou spomína na objatie spreď desiatich rokov a na „náklonnosť“ a prijatie, ktoré mu pápež preukázal: „Strávili sme s Vami svätý čas plný bratskej lásky, ktorou ste nás naplnili.“ Táto láska sa stala „znamením a mottom“, ktoré sa každoročne slávi v „Deň bratskej lásky“: „Rozprávame sa a píšeme si, aby sme ho každý rok obnovili, a je to deň,

ktorý stelesňuje kresťanského ducha a lásku, ktorá nás spája v službe Bohu a v službe našim bratom a sestram v ľudstve,“ povedal Tawadros. „Vybrali sme si lásku, aj keď ideme proti prúdu chamtivého a sebeckého sveta; prijali sme výzvu lásky, ktorú od nás žiada Kristus, a budeme skutočnými kresťanmi a svet sa stane ľudskejším, pretože celý svet spozná, že Boh je láska a že to je jeho najvyššie meno.“

Primas Koptskej pravoslávnej cirkvi tiež pripomenul „vzácnu“ návštevu pápeža v Egypte v roku 2017, ktorá - ako uviedol - „bola veľkým požehnaním“ pre celú krajinu. „Kráčajme spoločne po ceste života,“ povedal patriarcha a dodal: „Napriek rozdielom v našich koreňoch a príslušnosti nás spája láska Kristova, ktorá v nás prebýva, a nech nás sprevádza zástup našich apoštolských otcov a svätých, ktorí nás obklopujú.“

Preto zaznela jeho záverečná výzva:

„Prosím vás všetkých, aby ste sa pevne držali tohto sľubu, aby sme prekonalí zlo sveta so všetkými jeho slabosťami, tak ako nás to učili naši otcovia, a aby sme naplnili zodpovednosť, ktorú máme, aby sme žili ako sladká vôňa Krista v tomto svete a aby sme sa zjednocovali v jeho pokoji.“

Po pozdravoch v rôznych jazykoch - vrátane pozdravu talianskym veriacim, v ktorom ich vyzval, aby sa modlili k Panne Márii „v mesiaci jej zasvätenom“ a zverili jej „sužovanú“ Ukrajinu - pápež František oznámil zástupu veriacich: „Teraz sa všetci spoločne s patriarchom Tawadrosom pomodlíme Otče náš a potom spolu s patriarchom udelíme požehnanie.“

Dodajme, že koptský patriarcha mal 11. mája, súkromné stretnutie s pápežom Františkom a zotrval aj na chvíľu spoločnej modlitby. Hneď potom išiel na Dikastérium pre podporu jednoty kresťanov a stretol sa aj s veriacimi koptskej komunity žijúcimi v Ríme. Pre nich slávi 14. mája eucharistickú liturgiu v pápežskej Bazilike svätého Jána Lateránskeho. ~

Chudobné deti v Sierra Leone sa učia čítať i modliť k Otcovi

■ Text: ACN – pomoc trpiacej Cirkvi

Služba Cirkvi prospieva ľuďom na miestach, kde je núdza a utrpenie. Svedectvo o tom prináša aj sestra Gianna a ďalšie dve rehoľníčky zo spoločenstva Milosrdného Ježiša, ktoré žijú v meste Kambia v Sierra Leone. Ide o jednu z najchudobnejších krajín Afriky. Obyvateľom chýbajú základné veci, ako elektrina či hygienické zariadenia. Občianska vojna, ktorá trvala v rokoch 1991 – 2002, tu zanechala ťažké následky a rozdelila národ. O život prišlo viac ako 50 000 ľudí a vyše pol milióna ich bolo nútených utiecť zo svojich domovov. Po vojne prepukla v krajine ebola a potom pandémie koronavírusu. Viac ako 75 % z asi 8,42 milióna obyvateľov dnes žije v absolútnej chudobe. Mladí ľudia preto podliehajú násilium, kriminalite či drogovej závislosti. V takýchto ťažkých podmienkach je skutočne ťažké udržať si nádej, uvádza ACN.

„Nepôsobíme tu dlho, ale svojím spôsobom života by sme radi svedčili o tom, že Boh je milosrdný, že Boh miluje,“ hovorí sestra Gianna. Do Sierry Leone prišli sestry v roku 2016 a videli, že úroveň vzdelávania bola veľmi nízka. Sestry preto chceli otvoriť pastoračné centrum pre mladých a materskú školu. Vďaka pomoci ACN sa táto túžba naplnila. Dnes sa deti učia čítať, písať, ale aj používať toaletu v budove, ktorú sestry spravujú. Spoločne sa hrajú a robia domáce úlohy. „A dostanú teplé jedlo, čo je

pre ne naozaj vzácnosťou. Sú šťastné a majú sa dobre,“ hovorí sestra Gianna a z celého srdca ďakuje všetkým, ktorí túto službu svojou dobročinnosťou umožňujú. Väčšina obyvateľov krajiny je moslimská, no kresťanské hodnoty sú v nej rešpektované, pretože väčšina vzdelaných občanov študovala v katolíckych školách. Rodičia teda nemajú problém, keď ich deti prídu do kontaktu s kresťanstvom a jeho modlitbami. Materskú školu aktuálne navštevuje okolo 100 detí. Hoci sú ešte malé, sestry dúfajú, že ich príklad zostane v detských spomienkach na celý život. „V nedeľu (rodičia) oblečú deti do najlepších šiat a pošlú ich, aby sa šli s nami modliť. Tento typ evanjelizácie funguje. Slovom veľa evanjelizovať nemôžeme, ale veríme, že mnohé deti sa vďaka nám v budúcnosti priblížia ku Kristovi.“

Prítomnosť rehoľných sestier má podľa hodnotenia miestnej cirkvi veľmi pozitívny dopad na život v tamjších komunitách, a to hlavne na mladých ľudí a deti. „Nie je to len materská škola, ale aj priestor, kde môžeme organizovať víkendové aktivity. My sestry chceme ukázať, že v Božích očiach sme všetci vzácní, lebo Ježiš dal svoj život na kríži za všetkých,“ vysvetlila sestra Gianna pre ACN. Naďalej ACN je zverené veľké poslanie: Byť "školou" a mostom bratskej lásky medzi tými členmi cirkvi, ktorí sú v núdzi, a tými, ktorí chcú pomáhať. Prácu týchto rehoľných sestier, ale i stoviek a tisícok ďalších, ktoré slúžia v Božom mene núdnym na celom svete, môžete podporiť darom podľa svojich možností cez webovú stránku ACN. „Milí priatelia, vďaka vašej štedrosti aj my čoraz viac spoznávame dobrotivosť nášho Boha, ktorý sa oslavuje cez tieto skutky lásky. Úprimne vám za to aj s mojimi kolegami ďakujeme. Uistujem vás, že sa pravidelne modlíme za vás a vaše úmysly,“ napísal Miroslav Dzurech z ACN- Pomoc trpiacej Cirkvi. •

Kde sa nachádza jedna sestra SSpS, tam je prítomna celá kongregácia SSpS!

■ Text a foto: Misijné sestry SSpS

S týmto pocitom spolupatričnosti ku Kongregácii sme boli my, sestry Aurélia a Madalena opäť prítomné na 52. generálnom zhromaždení domorodých obyvateľov Roraimy, ktoré sa konalo od 11. do 14. marca toho roku (2023) v Regionálnom centre, zvanom: Lago (jazero) Caracaranã, na indiánskej zemi Zvanej Raposa Serra do Sol, s témou: Ochrana Zeme, životné prostredie a starostlivosť o obživu“.

Pre nás, SSpS pracujúce v misii tu v Roraima – Brazília Sever – Amazonka, je zásadne dôležité aktívne a plnohodnotne sa zúčastňovať na všetkých aktivitách a podujatiach domorodého obyvateľstva (indiánske kmene), od komunitnej, regionálnej, štátnej a podľa možnosti aj na národnej úrovni.

Zhromaždenia (Assembleia) sa zúčastnili etnické kmene Macuxi, Wapichana, Sapará, Taurepang, Patamona, Wai Wai, Ye'kuana, Yanomami a Ingaricó. Nechýbali, ako vždy, ani partnerské organizácie, vrátane Diecéza Roraima, pastorácia zaoberajúca sa indiánskymi činnosťami a službami, regionálnej a národnej CIMI (rada zaoberajúca sa indiánskymi a misionárskymi záležitosťami), zástupcovia domorodých organizácií (Organizácia domorodých žien z Roraimy OMIR, Organizácia domorodých učiteľov Roraimy OPIR, Asociácia APITSM Domorodých kmeňov zeme, zvanaj São Marcos, Združenie HUTUCARA Yanomami a Ye'kuana, Združenie APIW domorodých

obyvateľov (indiánov) Wai Wai, Rada Indiánskych kmeňov COPING Ingaricó a Rada, koordinácia indiánskych komunít CIR Roraima), spolu viac ako 2 500 ľudí. Zúčastnili sa aj národné a štátne inštitúcie, ako FUNAI a Federálne ministerstvo verejnej správy/RR.

Každý domorodý kmeň mal možnosť podať správu o svojej činnosti a životných plánoch, ako aj zhodnotiť svoju cestu organizácie v súvislosti s federálnym, štátnym a miestnym scenárom za ostatné štyri roky. Je vidieť, že medzi rôznymi regiónmi je niekoľko spoločných bodov, ako napríklad: Tradičná medicína, PGTA (plány pre organizáciu a plánovanie o územiach a ochrany prírody) a tiež ochrana prostredníctvom GPVIT Domorodej teritoriálnej skupiny pre ochranu a dohľad, sledovanie indiánskeho domorodého územia.

Zodpovední predstavitelia kmeňov Yanomami zdôraznili súčasnú krutú a neľudskú situáciu, ktorou prechádzajú, pričom zdôraznili znečisťovanie a smrť vôd – riek, lesov, pôdy a veľký počet úmrtí, najmä detí. Silným výkrikom o záchranu ľudských životov kmeňov Yanomami, ktorí v ostatných rokoch prešli a prechádzajú procesom vyhynutia. Ich nádejou je reakcia a akcia súčasnej vlády, ktorá zriadila veľkú národnú pracovnú skupinu na odvrátenie tejto smrti prinášajúcej situácie, ktorá sa zhoršila všeobecným uvoľnením ťažby zlata a nerastného bohatstva, tiež nekontrolovaným odlesňovaním.

Celé domorodé indiánske hnutie a všetky sociálne hnutia súhlasia, aby boli odstránení všetci votrelci, najmä zlatokopi, ktorí už Matke Zemi spôsobili toľko tragédií.

Veľmi silný a dôležitý moment sa odohral v tretí deň zhromaždenia, pričom hlavným programom bola prítomnosť Prezidenta Republiky – Luiz Inácio Lula da Silva, v sprievode prvej dámy Janjy a niektorých ministrov. José Múcio Monteiro: Obrana; Nísia Trindade: Zdravie; Sônia Guajajara: pôvodných obyvateľov; Márcio Macedo: generálny tajomník predsedníctva; Paulo Pimenta: tajomník sociálnej komunikácie; Ricardo Weibe Tapeba: Špeciálny sekretariát pre domorodé zdravie SE-SAI; Joênia Wapixana: prezidentka

inaugurácia nového koordinátora Východného sanitárneho obvodu, ktorý bol dovtedy vždy v rukách sponzorov z politických skupín v štáte. A tentoraz to bolo od samotného Hnutia domorodých indiánov, ktoré vymenovalo indiána Zelandesa Patamonu za prvého domorodého koordinátora DSEI leste.

Ďalším víťazstvom bola symbolická inaugurácia indiánky Marizete de Souza Macuxi ako koordinátorky Národnej nadácie pre domorodé obyvateľstvo (FUNAI/RR), čo je pozícia, ktorá bola tiež vždy v rukách politických sponzorov.

Pre nás, misionárky služobnice Duča Sv., účasť na tomto zhromaždení domorodých indiánskych obyvateľov Roraimy, bol a je vždy silným momentom ohromných a nových skúseností, partnerstva, spirituality a posilnenia pre zasadenie sa za práva pre tých, ktorí nemajú hlas, alebo ich hlas je umlčaný. Indiánske kmene tu v Brazílii chcú a bojujú za jedinú vec, ktorá je pre nich veľmi nevyhnutná: ZEM. Bez nej sa nedá žiť!

Boj pokračuje, zjednotení vyhráme!

Domorodá krv, ani o kvapku viac!

Ludia zjednotení, nikdy nebudú porazení!

Povedzte ľuďom, aby napredovali, my sa pohneme vpred!

Ak je Boh za nás, kto môže byť proti nám!

Zmapovanie Zeme, hneď!

Toto boli a sú výkriky indiánov, znamenajúce silu, odvahu v pokračovaní boja o spravodlivosť!

My, misijné sestry tu v komunite sme teraz štyri: Madalena, Elvini, Ivani a Aurélia, sme v tomto boji a na ceste spolu s nimi. Nech nás Duch Boží stále vedie a sprevádza, verné a povzbudené svedectvom, že kde je jedna SSPS sestra, tam sú stále prítomné všetky!

Sr. Aurélia Príhodová, SSPS a sr.
Maria Madalena Hoffmann, SSPS
Alto Alegre – Roraima, Brasil =
Amazonka, z Provincie BRS

Národnej nadácie pre domorodé indiánske obyvateľstvo. Bolo to prvýkrát, čo sa prezident zúčastnil zhromaždenia domorodých obyvateľov v Roraima – Brasil sever – Amazonia. Prezident vo svojom prejave opätovne potvrdil svoj záväzok – prísľub, odstrániť všetkých baníkov, zlatokopov a útočníkov z domorodých území kmeňov Yanomami a zo všetkých domorodých území v celej Brazílii. Poukázal na to, že iba 14 % Brazílie je obsadených domorodými indiánskymi kmeňmi – obyvateľmi a 100 % brazílskeho územia kedysi patrilo týmto domorodým indiánskym kmeňom – obyvateľom. Lula tiež navštívil a ocenil poľnohospodársky veľtrh, ktorý sa konal počas 52. zhromaždenia, kde mohol vidieť bohatstvo 100%

organickej a vlastnej výroby. Zaviazal sa uvoľniť investície na produkcie na domorodých územiach indiánov a na vlastný spôsob ich výroby produktov.

Bezpečnosť prezidenta a jeho spoločníkov zaistila skupina domorodej indiánskej územnej ochrany. Domorodé hnutie neprijalo bezpečnostný aparát ponúknutý vládou kraja v Roraima. Rukami domorodej mladej indiánskej ženy a dieťaťa bol prezidentovi doručený list s požiadavkami domorodých obyvateľov Roraimy, odvolávajúc sa na zdravie, školstvo, tradičnú medicínu, územnú ochranu, odsun baníkov a zlatokopov, ocenenie kultúry, tradície, územia a domorodej udržateľnosti.

Ďalším výnimočným momentom zhromaždenia bola symbolická

Hojenie zranených vzťahov

Kniha na pokračovanie: časť X.

■ Text: Martin H. Padovani

■ Foto: Priscilla du Preez, unsplash.com

Intimita a pôvodná rodina

Veľa z nášho poznania intimity závisí od toho, čo sme zakúsili v našej pôvodnej rodine. Cítili členovia mojej rodiny zmysel pre vzájomnú citovú blízkosť? Vyjadrovali sme v rodine vzájomné city? Delili sme sa hlboko o radosti a žiaľ našich životov? Vyjadrovali si naši rodičia navzájom svoje city slovami a skutkami? Žili sme v dôvernom ovzduší, v ktorom sme mohli hovoriť slobodne a otvorene, vyjadriť svoje city, svoj hnev, svoje hnutia mysle? Alebo pri vyjadrovaní svojich citov sme sa cítili trápne až natoľko, že sme ich schovávali v sebe? Intimita obsahuje otvorenú a úprimnú dichotómiu: „Milujem ťa a nenávidím ťa, súhlasím s tebou a nesúhlasím s tebou, som s tebou spokojný a som s tebou nespokojný – som však s tebou.“ Na ceste k intimite mnohí chcú mať do činenia len s príjemnými pocitmi a vyhnúť sa obťažným pocitom, nesúhlasom a odlišnosťami. Takáto cesta nepovedie nikam.

Ak nám naša rodina nedala do výbavy schopnosti rozvíjať intimitu, je potrebné si uvedomiť, že musíme rozvinúť tieto schopnosti vo svojom vlastnom živote – je to možné! Keď sú naše rodiny vážne poškodené v tých oblastiach, ktoré som spomenul, musíme toto poškodenie uznať, pocítiť sprievodnú bolesť, vyrovať sa s ňou, odhaliť ju a potom sa uzdraviť prv, než sa posunieme ďalej. Musíme spracovať našu minulosť a prepracovať sa ňou. Ako to dobre vyjadril John Bradshaw: „Nemôžeme uložiť minulosť do minulosti, kým ňou neprejdeme.“

Nikto nemá dokonalé rodinné pozadie. Všetkým rodinám niečo chýba.

Všetci do istej miery pochádzame z dysfunkčnej rodiny. Napriek tomu platí, že veci sa môžu líšiť, ak sme ochotní sa zmeniť a posunúť sa ďalej. Potrebujeme odvahu vrátiť sa k svojej minulosti,

uznať v nej bolestné pravdy, zanedbávanie, zranenie, poškodenie a vysporiadať sa s ňou tak, že o nej hovoríme. Potrebujeme mať priateľov, s ktorými sa môžeme deliť o takéto chúlостivé a citlivé veci. Potrebujeme podporné skupiny alebo dobré poradenstvo. Vraciame sa do minulosti, aby sme chápali, nie aby sme obviňovali. Keď pochopíme minulosť, sme schopní sa uzdraviť, zbaviť sa jej ťarchy, odpustiť a posunúť sa ďalej.

Ľudia, ktorí žijú v úzkom vzťahu, potrebujú sa navzájom deliť o skúsenosti ich pôvodných rodín. Delenie sa o dobré a zlé je súčasťou vzájomnej intimity. V tejto vzájomnej výmene, ktorá môže byť zároveň bolestná i zaujímavá,

poučná i zábavná, môže dvojica prísť k hlbšiemu vzájomnému poznaniu a sebaoznaniu.

Jestvuje predmanželský program s názvom „Keď sa berú rodiny“. Ani by sa to nedalo lepšie vyjadriť, pretože keď sa berú dvaja ľudia, do manželstva prinášajú nielen poklady vlastnej rodiny, ale aj veľa nerozriešených bremien, ktoré treba priznať a venovať sa im. Väčšina mladých párov musí rozpoznať, aký mali vzťah k ostatným členom rodiny, ako na nich pôsobili, ako s nimi komunikovali, ako s nimi zaobchádzali, pretože jediným vzorom pre ich manželstvo a rodinu je tá ich vlastná. Charakteristické vlastnosti pôvodnej rodiny, dobré i zlé, si prinášajú do manželstva.

Keď sa manželskí poradcovia zaoberajú problémami, ktoré sa týkajú manželstva, väčšinu času majú vlastne do činenia s nerozriešenými problémami, ktoré súvisia s pôvodnou rodinou. Mladý muž snáď nikdy nevidel, že by sa jeho rodičia bili, avšak ani nevidel, že by si navzájom preukazovali city lásky a nežnosti. Mladý muž považuje manželstvo za vzťah, kde vládne muž, ako to videl vo vzťahu svojho otca k svojej matke. Dievča, ktoré nikdy nezakúsilo citovú blízkosť k svojmu otcovi, premýšľa o tom, či je pre mužov prijateľné. Mladá žena sa domnieva, že byť manželkou a matkou znamená ignorovať svoje vlastné potreby a túžby, keďže obsluhuje deti a manžela – ako to robila jej matka. Všetci tí, ktorí nikdy neboli svedkami toho, ako sa ich rodičia na seba hnevali, alebo nevideli svojich rodičov plných zúrivosti alebo konať proti sebe násilne, budú ovplyvnení týmto rodičovským správaním.

Podobne muži a ženy, ktorí pochádzajú z rodín alkoholikov alebo hlboko dysfunkčných rodín, môžu byť plní viny, potlačení, nahnevaní alebo spoluzávislí. Neznamená to, že títo ľudia nie sú schopní rozvinúť zdravé, intímne vzťahy; avšak nebudú môcť vytvoriť intímne vzťahy, kým sa nebudú zapodievať nerozriešenými rodinnými problémami. Pokiaľ ľudia nedostanú primerané poučenie a poznanie o svojom pozadí

a o správnom význame intimity, dysfunkčné správanie bude pokračovať donekonečna. Nezdravé modely vzťahov sa odovzdávajú z generácie na generáciu.

Realistický pohľad na to, čo znamená záväzok vo vzťahu, najmä v manželstve, vedie nutne k záveru, že partneri sa zhodnú pracovať spolu na osobnostných problémoch a odlišnostiach v presvedčeníach a správaní, ktoré rozpoznajú v sebe navzájom a ktoré pochádzajú z ich minulosti. Takýto záväzok nie je len realistický, ale aj tvorivý, pretože práve z týchto boľavých problémov môže povstať nový vzťah prostredníctvom vzájomnej pomoci, spolupráce a konfliktu.

Prečo „dobré“ manželstvá zlyhávajú

Prečo zdanlivo „dobré“ manželstvá po mnohých rokoch zlyhávajú? Jeden z dôvodov je, že hoci sa manželia podieľali na výchove svojich detí, na spravovaní svojich financií a na iných stránkach a problémoch, ktoré spočívajú v tom, že sú rodinou, nikdy sa nepodelili o seba navzájom. Nikdy nerozvinuli citový, duševný zväzok. Keď sa deti postavili na vlastné nohy a odišli z domu, manželia zistili, že sa navzájom nepoznajú a že sú si citovo vzdialení. V ich vzťahu niečo chýba. Je vždy bolestivé byť svedkom toho, že dlhoročným manželstvám chýba vitalita práve vtedy, keď by si manželia mohli užívať toto obdobie svojho života a chváliť novú epochu. Ľudia po 25 i viac rokoch manželstva dnes vo vrasťajúcom počte vyhľadávajú cestu k poradenstvu či rozvodovému súdu. Stratili sa v mnohých veciach, avšak nie jeden v druhom.

Najdôležitejším vzťahom v rodine je vzťah medzi manželkou a manželom. Nie vždy nutne to uznávame; no ako funguje tento vzťah, tak funguje aj rodina. Deti vedia, že sú milované, a cítia sa isto, keď si uvedomujú, že ich rodičia sa navzájom milujú. V tom spočíva pohroma rozvodu i to, ako významne deti ovplyvní. Táto vleklá pochybnosť v deťoch pretrvá. „Keď sa mamka a ocko navzájom nemilujú, ako potom viem, že milujú mňa, aj keď ma o tom uistujú?“

Bádatelia dnes poskytujú množstvo údajov, ktoré ukazujú škodu, akú rozvod spôsobuje deťom. Deťom možno pomôcť, aby sa uzdravili, no aj rodičia sa potrebujú uzdraviť a tak rodičia, ako aj deti potrebujú psychologickú a duchovnú pomoc. Jediný vzor, ktorý deti majú o manželstve, je ten, ktorý videli žiť svojich rodičov. Keď tomuto vzťahu chýba intimita, čo potom si vezmú deti do svojho manželského vzťahu v oblasti intímnosti a komunikácie? Čo sa týka zdravého manželského života, dokonca ani vyspelí a dobre vychovaní ľudia nie sú na tom lepšie, ako boli ich rodičia.

Naše deti dnes, napriek ich výchove a vyspelosti, sa berú tak, ako sa brali ich

rodičia, a prinášajú si do manželstva tie isté duševné či citové ťažkosti. Tieto deti potrebovali byť svedkami otca a matky, ktorí sa nielen milovali, ale ktorí aj dávali najavo hnutia mysle, vyjadrovali hnev a angažovali sa vo vzájomnom konflikte, rodičov, ktorí sa spolu hlboko delili o svoje životy, najmä na citovej rovine; ktorí spolu kráčali cez svoje úzkosti, neistoty a pochybnosti; ktorí šli tmavými údoliami a tancovali na vrcholoch hôr; ktorí bojovali so svojimi odlišnosťami a potom spolu kráčali životom ďalej, schopní vzdať sa toho, čoho sa bolo treba vzdať, a posunúť sa ďalej. Toto je realistický pohľad na to, v čom spočíva manželstvo: záväzok, ktorý zrkadlí hlbokú intímnosť.

Je dobré si pripomenúť, že keď sa naši rodičia snažili nás vychovávať, urobili všetko tak, ako to najlepšie vedeli. Nemali ten druh poznania, o ktoré sa s vami delím. Musíme však rozpoznať a pochopiť ich nedostatky i to, ako sme azda boli zranení a zanedbaní, aby sme sa mohli zmeniť a posunúť sa ďalej. Pamätajme: vraciame sa, aby sme pochopili, a nie aby sme obviňovali. Ak sa zasekneme v obviňovaní, nikdy sa nepohneme z miesta.

Zostať zaseknutý sa môže stať pohodlným spôsobom, ako sa skryť, alebo to môže byť podoba, ako odporovať a neposunúť sa ďalej. Inými slovami, nikdy nezakúsime pokoj, radosť, nádej a šťastie kráľovstva v sebe, ak sa nezahľadíme dopredu. Ak najdôležitejším vzťahom v rodine je vzťah medzi manželkou a manželom, potom tento vzťah musí byť neprestajne živý napriek prítomnosti detí – vlastne takáto výživa deťom osoží.

Bádatelia, ktorí sa venovali štúdiu manželských zlyhaní, si všimli stres pôsobiaci na vzťah manžel – manželka, ktorý prináša so sebou narodenie prvého dieťaťa. Vo vydaní denníka US Today z 8. júla 2004 John Gottman, emeritný profesor psychológie na Washingtonskej univerzite, tvrdí, že mnohé čerstvé matky a otcovia zakusujú popôrodnú depresiu, zvýšenú podráždenosť, sklon k zápasom a nedostatok pohlavnej intimity, ktorá môže viesť k nevernosti. Gottman píše: „Je to obdobie príliš sústredené na dieťa, kedy môže dôjsť k zanedbaniu manželského vzťahu.“

Moja vlastná mnohoročná skúsenosť s pármí hovorí, že ako sa rodina zväčšuje, manželkám a manželom treba pripomínať, aby vyvíjali spoločné úsilie a vyhradili si čas, v ktorom budú živiť svoj vlastný vzťah. Tolkokrát som počul manželov v strednom veku smutne oplakávať skutočnosť, že potom, čo ich deti vyrástli, oni rodičia si museli priznať, že zanedbali svoj vlastný vzťah. Tak často som musel vyzývať mladšie páry, aby pristúpili na systém a naplánovali si čas pre seba, bez prítomnosti detí. Nie je vždy ľahké urobiť si taký čas, no pre prežitie manželstva je to nevyhnutné. ~

100 rokov od narodenia pátra Poljaka, misionára v Angole

■ Text: a foto: Archív SVD

Páter Juraj Poljak SVD sa narodil 16. mája 1923 v Tepličke nad Váhom. V tejto farnosti účinkoval ako farár neskôrší arcibiskup Dr. Karol Kmeťko, veľký podporovateľ misijného diela na Slovensku. I Jeho nástupca dôstojný pán Jozef Kostelný často rozprával deťom na hodinách náboženstva o misiách a v Jurajovi vzbudil misijné povolanie. Ako 12 ročný sa prihlásil do misijného domu v Spišskom Štiavniku. Filozofické štúdiá absolvoval vo Vidinej a teológiu ukončil na univerzite sv. Anzelma v Ríme. Tam bol vysvätený za kňaza 25. 3. 1950 spolu s P. Jozefom Krčmárom a P. Františkom Gálisom a nebohým P. J. Hudecom. Jeho prvé určenie bolo pre Portugalsko, kde Spoločnosť Božieho Slova práve začínala svoju činnosť. Prvým miestom jeho pôsobenia bolo mestečko Tortosendo. Pomaly sa otvorili nové misijné domy a gymnázia. P. Juraj dostal prísľub, že ak si vychová mladých kňazov, bude môcť odísť do misií. Ale to trvalo 20 rokov, kým prví misionári boli pripravení na odchod do misií. Ešte ho čakala práca vo Fatime, kde Spoločnosť Božieho Slova otvorila nový dom. Po dvadsiatich rokoch práce v Portugalsku mohol odísť do Angoly.

Jeho životný sen – odísť na misie do Afriky – sa mu splnil až r. 1971, keď bol vyslaný ako misionár do Angoly. Oproti iným spolubratom, ktorí zostali na Slovensku a potom už nemohli vycestovať, ale boli pozatváraní, prenasledovaní, môžeme povedať, že mal šťastie. Mohol naplniť svoje misionárske povolanie na inom kontinente. Vôbec to však nemal ľahké.

Do Angoly prišiel v dobe, keď v tejto portugalskej kolónii prebiehal už 10 rokov boj za nezávislosť. Rok pred získaním samostatnosti r. 1975 sa situácia vyhrotila natolko, že z Angoly museli odísť všetci portugalskí misionári, čo znamenalo, že celé bremeno misijnej práce zostalo na pleciah tých, čo mohli v krajine zostať. Po vyhlásení nezávislosti vypukla zas občianska vojna, ktorá trvala ďalších štrnásť rokov do r. 1989. V takýchto náročných podmienkach páter Juraj obetavo a hrdinsky pôsobil ako kňaz, staviteľ kostolov, kaplniek, misijných staníc, organizátor rôznych druhov pomoci pre chudobných a trpiacich a hlavne ten, ktorý neopúšťa v ťažkých chvíľach nepokojov svoj ľud ale dodáva mu odvahu a nádej. V posledných rokoch svojej misionárskej činnosti v Angole zastával funkciu generálneho vikára.

V r. 1997 sa zo zdravotných dôvodov sa vrátil domov na Slovensko. Zaslúžený odpočinok prežíval v Misijnom dome v Nitre na Kalvárii. Počas tohto obdobia Spoločnosť Božieho Slova vydala knihu o jeho pôsobení v Angole pod titulom: Africký sen P. Juraja Poljaka. Vďaka tu patrí jeho bratovi Štefanovi a pánu Kosnáčovi, obchodnému pridelenkovi na veľvyslanectve v Luande za spracovanie publikácie.

Posledné tri roky svojho života strávil už iba na lôžku. Musel prijať aj svoju bezvládnosť a bezmocnosť. Mnohí sa striedali pri jeho lôžku a často tam zaznievalo známe fatimské „Ave, ave, ave Mária“. Pán si ho povolal pre večnú odmenu práve v deň, keď Cirkev slávila spomienku na sv. Moniku, sväticu z Afriky.

Jeho život bol ovocie veľkého misionárskeho nadšenia, ktoré panovalo na Slovensku, nadšenia, v ktorom sa postavil aj tento prvý misijný dom na Slovensku, ktorý slávi svoje 80 narodeniny. Jeho život presiahol horizont rodnej obce, kraja, Slovenska. Takto plnil Kristov misijný príkaz: „Choďte do celého sveta a učte všetky národy a krstite ich mene Otca i Syna i Duchu Svätého.“ Takto sa dostal do Afriky a aj on písal jej slávnou kresťanskú históriu. ~

• Casa do Escolasticado P. Jorge Poljak

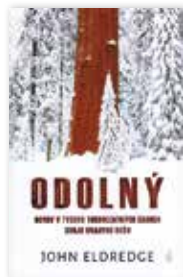

Ak ma líbiš, nedovól mi všetko

Ako z dieťaťa nevychovať ty-rana, ktorý môže všetko? Ako mu dopriať slobodu pri rozhodovaní a zároveň ho viesť k zodpovednosti, ktorú v danom veku zvládne? Aj nad týmito otázkami sa zamýšľa taliansky kňaz, pedagóg a psychológ *Amadeo Cencini*.

185 strán; cena: **10,90 eur**

Odolný

John Eldredge

Autor ponúka nástroje potrebné na nasledovanie Ježišovej cesty. Je to cesta nadprirodzenej odolnosti, v priebehu ktorej môžeme získať späť radosť, posilniť svoje srdce a prežiť rôzne životné búrky.

223 strán; cena: **9,90 eur**

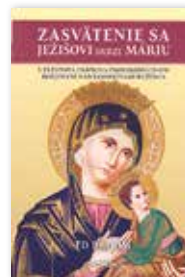

Modlitby do vrečka pre mamy

Andrea Lucado, Max Lucado

Sú chvíle a situácie, ktoré nás nielen oberú o pokoj, ale aj o chuť a energiu modliť sa. Ako sa rýchlo a účinne zbaviť nepokoja a úzkosti? Každá mama potrebuje mať chvíľu pre seba i chvíľu pre seba s Bohom.

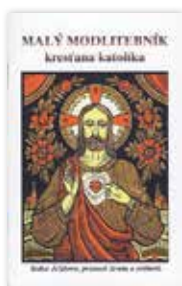
62 strán; cena: **4,90 eur**

Zasvätenie sa Ježišovi skrze Máriu

Autor *Ed Broom* zostavil súkromné duchovné cvičenia, ktoré vrcholia úplným zasvätením sa Ježišovi skrze Máriu. Sú zamerané na tajomstvá ruženca a sedem bolestí Panny Márie.

200 strán; cena: **10,90 eur**

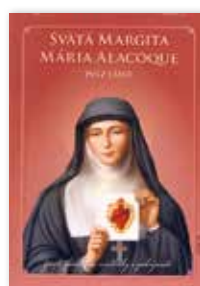

Malý modlitebník kresťana katolíka

Tomáš Macák ed.

Malá brožúrka so základnými modlitbami na každý deň. V hociktorú chvíľu dňa sa môžeme pozastaviť a predniesť pomocou nej Bohu svoje prosby, modlitby, vďaky a chvály.

24 strán; cena: **1,80 eur**

Svätá Margita Mária Alacoque - pulz lásky

Juraj Švec (ed.)

Sv. Margitu už ako dievčatko často našli v kostole pred svätostánkom. Verila, že je v ňom prítomný Pán Ježiš. Ešte ako štvorročná zložila sľub doživotnej čistoty.

95 strán; cena: **2,50 eur**

Pane, zostaň v mojom srdci

Darčeková plnofarebná pamätná kniha k prvému svätému prijímaniu. Obsahuje priester na venovanie, viaceré modlitby, spovedné zrkadlo pre deti, modlitbu pred a po svätom prijímaní, či priester na fotky.

32 strán; cena: **6,90 eur**

Sviatosť krstu

viazaná väzba (tvrdá)

Ilustrovaná pamätná kniha na sviatosť krstu s modlitbami, citátmi zo Svätého Písma, miestami na fotografie dieťaťa, rodičov, krstných rodičov, starých rodičov, fotografií z krstu.

28 strán; cena: **5,90 eur**

Objednávaci kupón Objednávam si záväzne na dobierku uvedené tituly:

počet ks	stručný názov	cena
-		
-		
-		
-		

Meno a priezvisko:

Ulica:

Mesto, PSČ:

Podpis:

Tel.:

Arnold Janssen a jeho úcta k Božskému Srdcu

Text: P. Peter Dušička SVD

Foto: P. Piotr Handziuk SVD

Mnohí „skôr narodení“ veriaci si ešte pamätajú, že ich rodičia a starí rodičia nielen na začiatku každého dňa, ale aj pred každou dôležitejšou prácou, zvlášť na poli, zvykli sa pomodliť alebo aspoň prežehnať. V duchu príslovia: „Bez Božieho požehnania márne namáhania“ chceli zveriť Pánu Bohu či už celý deň alebo konkrétnu prácu a vyprosiť si Božiu pomoc a požehnanie.

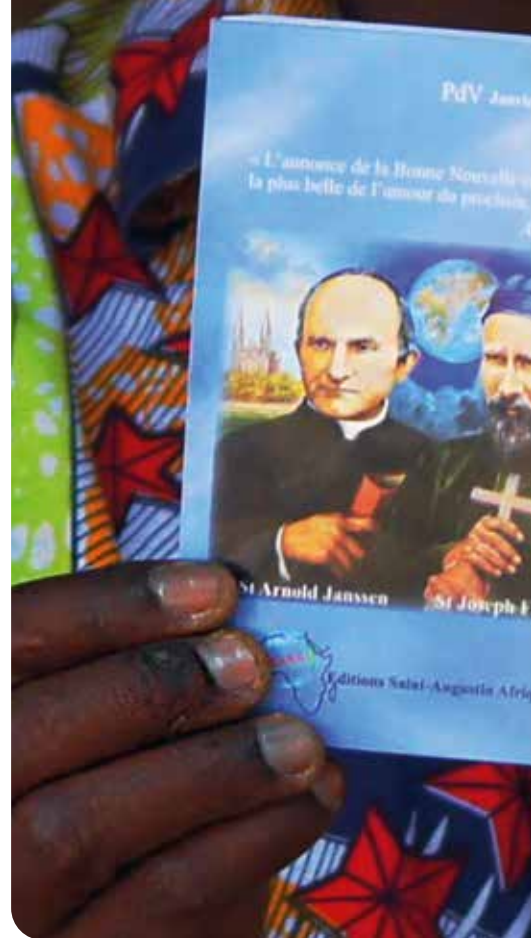
Tento hlboký prejav viery nebol cudzí ani nášmu zakladateľovi sv. Arnoldovi Janssenovi. Keď sa mu konečne podarilo nájsť vhodný dom v Holandsku, v ktorom by mohol otvoriť svoj misijný seminár, naplánoval podpísanie kúpnej zmluvy na 16. júna 1875. Prečo si vybral práve tento dátum? Bol to nejaký významný deň? Áno. V ten deň sa totižto v celej Cirkvi slávilो dvesto ročné jubileum zjavení Božského Srdca sv. Margite Márie Alacoque v Paray-le-Monial, vo Francúzsku. Na pamiatku tejto radostnej udalosti, ktorá sa slávila po celom svete, Svätý Otec Pius IX. pripojil odpustky k modlitbe Zasvätenia sa Božskému Srdcu Ježišovmu. Páter Arnold vyzval preto aj svojich troch spoločníkov, s ktorými plánoval otvoriť misijný dom, aby sa v ten deň aj oni, každý na mieste, kde sa nachádza, zsvätili Božskému Srdcu Ježišovmu, zložili sľub týkajúci sa cieľov misijného domu a odovzdali sa celí Božskému Srdcu. Takto mali to, čo v Steyli začínali, „vložiť“ do Božského Srdca a zároveň si aj vyprosovať Božie požehnanie.

Zakladateľ napísal pre všetkých aj krátky text modlitby, v ktorom sa prihovárал Ježišovi Kristovi, vtelenému Božiemu Slovu, týmito slovami: „Vzhľadom na vrúcne priania tvojho najsvätejšieho Srdca, ktoré sú zvláštnym spôsobom zamerané na šírenie tvojho Kráľovstva na zemi, ja úbohý človek, kľačiac pred Tebou, môj Stvoriteľ, Vykupiteľ a Udržiavateľ, odovzdávam sa k celkom dispozícii tvojmu Božskému Srdcu. Robím tak majúc na mysli misijné poslanie svätej Cirkvi, na ktorom chceme mať účasť aj v tomto dome.“

Páter Arnold chcel zasvätením sa Božskému Srdcu položiť jednak du-

Aj na ňom sa potvrdila pravda slov, že iba láska rozširuje ľudské srdce, aby v ňom mohlo nájsť miesto stále viac a viac ľudí.

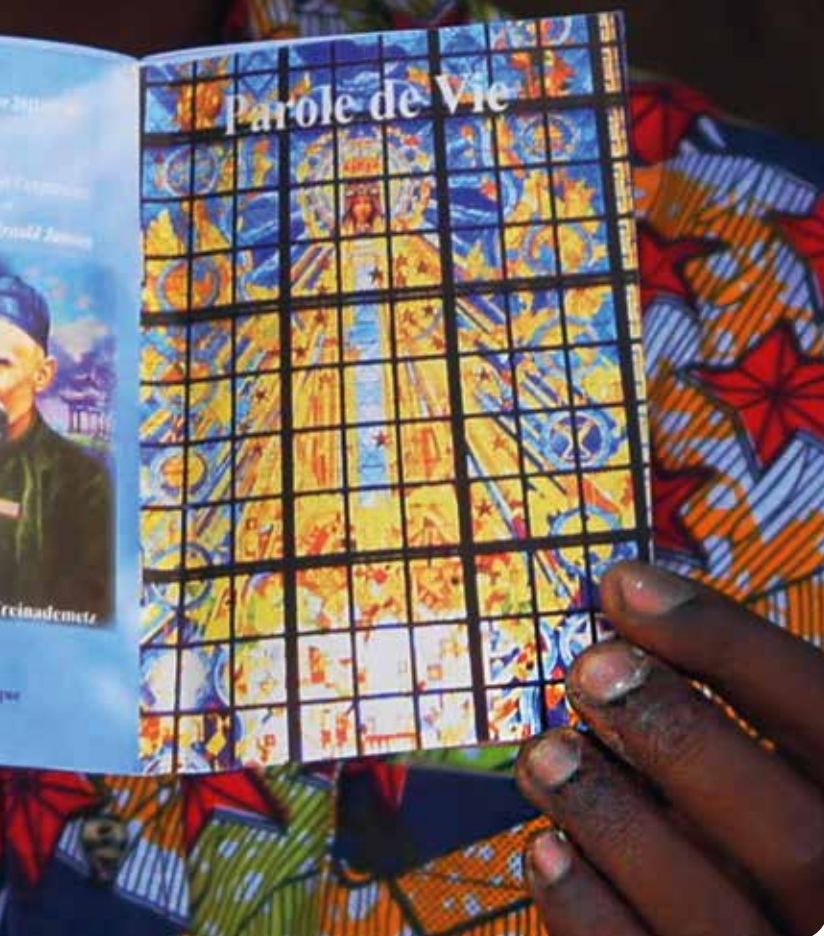
chovný základ pre svoje dielo v Steyli a zároveň aj vyjadriť svoju nesmiernu vďačnosť za Božiu lásku, ktorú nachádzal v Božskom Srdci Ježiša. Zaujímavá je aj skutočnosť, že práve tento deň zasvätenia sa Božskému Srdcu – 16. jún 1875 – považoval za pravé narodeniny misijného domu a nie ani tak 8. september 1875, keď bol tento dom otvorený a požehnaný. Hlbokú spojitosť s Božským Srdcom vidno aj v tom, že Arnold hneď po otvorení misijného domu zaviedol krátku modlitbovú výzvu, ktorá mala všetkým jeho obyvateľom pripomínať Najsvätejšie Srdce Ježišovo a ich misionársky záväzok:

„Vivat Cor Jesu in cordibus hominum – Nech žije Srdce Ježišovo v srdciach všetkých ľudí!“

Božské Srdce Ježišovo si nielen uctieval, ale ho aj kontemплоval a snažil sa hlbšie vniknúť do tajomstva Božej lásky. Tak napríklad vo svojom časopise „Malý posol Božského Srdca“, ktorý začal vydávať v roku 1874, napísal aj meditáciu o bohatstvách Božského Srdca. Medzi iným tam môžeme čítať aj tieto slová: „V Ježišovom Srdci teda prebýva celá Najsvätejšia Trojica – moc večného Otca, krása a múdrosť večného Slova a verná láska a bohatstvo Duča Svätého.“

Vzhľadom na takúto vrúcnu úctu voči Božskému Srdcu by sa dalo očakávať, že Arnold nazve svoju Spoločnosť podľa Ježišovho Srdca, tak ako nazval aj svoj prvý časopis Malý posol Božského Srdca. Úcta Božského Srdca stála totižto v tom čase v centre jeho duchovného života. Nestalo sa však tak, pretože Arnold si uctieval aj Vtelené Božie Slovo, ktoré „prebývalo“ v Najsvätejšom Srdci Ježiša, a po ktorom nazval svoju prvú rehoľno-misijnú spoločnosť. To však nič nemení na skutočnosti, že to bola

DAROVALI NA MISIE, MISIJNÝ DORAST, MISIJNÉ DOMY

Všetkým darcom vyslovujeme Pán Boh zaplatí!

J. Mravcová 20,-€ • Bohuznáma Nitra 20,-€ • Čitatelia Hlasov Melek 50,-€ • Čitatelia Hlasov Horný Vadičov 50,-€ • Bohuznáma Podhájska 40,-€ • Bohuznáma Podhájska 50,-€ • Predplatitelia Hlasov Plavnica 30,-€ • ZKS Slovensko, klub Nitra 2 – 50,-€ • Dobrodinci Dechtice 200,-€ • Bohuznáma Nitra 10,-€ • Veriaci Malá Hradná 150,-€ • Odberatelia Hlasov Modranka 100,-€ • Odberatelia Hlasov Svrčinovec 20,-€ • Členovia farnosti Ľubica 40,-€ • Odberatelia Hlasov Žabokreky n.N. 70,-€ • Čitatelia Hlasov a Posla Rajecké Teplice 80,-€ • Odberatelia Hlasov Udavské 150,-€ • Misijné združenie DS Veľký Krtíš 52,-€ • Ženy deviatnik Vojňany 90,-€ • Čitatelia Hlasov Veľké Uherce 65,-€ • Spoločenstvo sv. ruženca Žilina 100,-€ • Odberatelia Hlasov a Posla Valaská Belá 120,-€ • Odberatelia Hrabové 20,-€ • Ružencové spoločenstvo Madunice 100,-€ • Ružencové spoločenstvo Márie Goretti 220,-€ • Čitatelia Hlasov Úľany nad Žitavou 180,-€ • Ružencové spoločenstvo Soblahov 300,-€ • Odberatelia Hlasov Cífer 60,-€ • Veriaci Malá Hradná 150,-€ • Ružencové bratstvo Terchová 150,-€ • Ruža sv. Faustíny Mútne 50,-€ • Odberatelia Hlasov Sedliacka Dubová 200,-€ • Odberatelia Hlasov Žarnovica 50,-€ • Odberatelia Hlasov Solčany 30,-€ • Odberatelia Hlasov Ruskovce 80,-€ • Misijné združenie DSV a ružencové bratstvo Považská Bystrica 100,-€ • Ružencové bratstvo Lietavská Lúčka 40,-€ • Ružencové spoločenstvo Budatínska Lehota 50,-€ • Odberatelia Hlasov Hraničné 35,-€ • Členky MZDVS a dobrodinci Nitra 55,-€ • Odberatelia Hlasov Kráísno pri Topolčanoch 20,-€ • Odberatelia Hlasov Fačkov 80,-€ •

práve úcta k Božskému Srdcu, ktorá rozšírila Arnoldov životný horizont natoľko, že prestal myslieť iba na potreby Cirkvi v Nemecku, ale začal myslieť na celý svet, zvlášť na krajiny, ktoré ešte nepoznali Krista a jeho evanjelium. Arnoldovo srdce naplnené láskou odrazu zatúžilo po tom, aby mohlo objasť celý svet. Môžeme povedať, že to bola práve úcta k Božskému Srdcu a kontemplácia Božej lásky, ktorá ho priviedla k tomu, aby zanechal svoje stabilné a dobre platené miesto učiteľa na strednej škole a vydal sa na riskantné dobrodružstvo otvorenia misijného domu za hranicami vlastnej krajiny. Aj na ňom sa potvrdila pravda slov, že iba láska rozširuje ľudské srdce, aby v ňom mohlo nájsť miesto stále viac a viac ľudí. „Zakusovanie“ lásky Božského Srdca premenilo Arnolda na horlivého apoštola modlitby a zanieteneho šíriteľa a podporovateľa misijného diela v Cirkvi na prelome 19. a 20. storočia.

Keďže chcel túto úctu šíriť ďalej, Arnold dal zhotoviť aj medailu s vyobrazením Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, nad ktorým sa vznáša Duch Svätý. Je to medaila, ktorú dostávajú spolubratia pri skladaní sľubov. Podobne zaviedol v SVD aj tradíciu slávenia prvých piatkov mesiaca k úcte Božského Srdca. Spolubratia sa majú takto prehlbovať v uvedomovaní si Božej lásky voči nim a snažiť sa vernejšie nasledovať a napodobňovať čnosti Najsvätejšieho Srdca Ježišovho.

Život sv. Arnolda je žiarivým príkladom toho, čo dokáže urobiť Božia láska v živote človeka, ktorý sa jej otvorí. Keďže Cirkev zasväcuje celý mesiac jún Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu a pozýva nás, aby sme uctievali, ctili a napodobňovali lásku Božského Srdca, otvoríme sa aj my tejto láske tak, že si budeme častejšie opakovať krátku modlitbu, ktorú nám zanechal sv. Arnold Janssen: „Pred svetlom Slova a Duchom milosti nech ustúpi temnosť hriechu a noc nevery, a nech žije Srdce Ježišovo v srdciach všetkých ľudí! Amen.“ ☪

„Vydavateľ časopisu spracúva mnou poskytnuté osobné údaje na účely zasielania predplateného časopisu. Predplatiteľom sa stávajú zaplatením určenej sumy. Mám právo požadovať od prevádzkovateľa prístup k poskytnutým osobným údajom, právo na opravu osobných údajov, právo na vymazanie osobných údajov, právo na obmedzenie spracúvania osobných údajov, právo namietať spracúvanie osobných údajov, právo na prenosnosť osobných údajov, právo podať návrh na začatie konania podľa Zákona 18/2018 Z. z. U prevádzkovateľa nedochádza k profilovaniu. Spracúvanie poskytnutých osobných údajov môže prevádzkovateľ vykonávať aj prostredníctvom ďalšieho sprostredkovateľa. Beriem na vedomie, že moje osobné údaje nebudú poskytnuté iným príjemcom bez môjho súhlasu.“

Predplatné na rok 2023 je 12 eur
Číslo účtu Spoločnosť Božieho Slova
IBAN: SK950900000005029115971
(Slovenská sporiteľňa)

Modlitba za kňazské povolania

Pane, ty si chcel spasíť ľudí a založil si Cirkev ako spoločenstvo bratov a sestier spojených tvojou láskou. Naďalej prechádzaj medzi nami a povolávej tých, ktorých si si vyvolil, aby boli hlasom tvojho Svätého Ducha, kvasom spravodlivejšej a bratskejšej spoločnosti. Vypros nám u nebeského Otca

takých duchovných vodcov, akých naše spoločenstvo potrebuje: opravdivých kňazov živého Boha, ktorí osvietení tvojim slovom dokážu vyučovať a hovoriť ako ty. Daj, nech tvoja Cirkev rastie hojným počtom tebe zasvätených osôb, ktoré ti dokážu odovzdať všetko, aby si mohol spasíť všetkých.

Amen.

ODOSIELATEĽ:
Spoločnosť Božieho Slova
Misijný dom Matky Božej
949 01 Nitra – Kalvária 3
„D+4“

POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
949 04 NITRA 5